

WWUUIIHHUU

ՅԱՐԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 41 (1941) ԾԱԲԱԹ, ԽՈՅԵՄԲԵՐ 9, 2019
VOLUME 39, NO. 41 (1941) SATURDAY NOVEMBER 9, 2019

Պաշտօնաթերթ
Ա. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեա
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave., Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵԼ

Զարեհ Սինանեանի Զարմանալի Լուրիթիւնը

Փաստինայի Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան Երկրորդական վարժարանը փակելու որոշումը կը շարունակէ մնալ և Անճելըսի հայութիւնը յուղող գլխաւոր հարցը: Դպրոցի ուսանողներն ու ծնողները կը շարունակեն հանդէս գալ բողոքի ցոյցերով, որոնցմէ վերջինը տեղի ունեցաւ անցեալ Կիրակի որ, Պըրպէնքի Առաջնորդարանի շրջափակէն ներս: Կրթական այս կարեւոր հաստատութեան փակումի որոշումն դէմ կ'արտայայտուին տարբեր շրջանակներ եւ մամուլի օրկաններ: Երիտասարդութիւնը իր կարծիքները կը ներկայացնէ Դիմատեսրի (Facebook) եւ համացանցի ընկերոյնին այլ կայթերուն միջոցաւ:

Այս բոլորին մէջ զարմանալիօրէն լուռ է Սփիտքի գործերու գլխաւոր յանձնակատար Զարեհ Սինանեանը, որ ցարդ ոչ մէկ արտայայտութիւն ունենցած է սփիտքեան կարեւոր կրթական հաստատութեան մը փակումին կապակցութեամբ:

Սփիտքի յանձնակատարը երբեք արիթ չի կորսնցներ երեւալու մամուլին առջեւ ու ցոյց տալու իր ըրածն ու չրածը, ինչպէս որ տեսանք թրքական զօրքերու Յիւսիսային Սուրիոյ տարածքը ներխուժման օրերուն: Այդ շրջաններուն մէջ ապրող հայութեան վիճակով մօտեն զբաղուղաները Արտաքին Գործոց նախարարութիւնն ու Ազգային Անվտանգութեան Խորհուրդն էին, որոնց կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութիւնները կրկնելով Պր. Սինանեան կը փորձէր ցոյց տալ թէ, ինք եւս դերակատարութիւն ունի այդտեղ: Միւս կողմէ, կարեւոր հարց նը, որ յանձնակատարի գործունեութեան անմիջական ծիրեն ներս կը գտնուի, կ'արժանանայ լիր անտեսումի:

Չարեհ Սինանեան արդէն իսկ
բոլորեցիր պաշտօնավարնան առա-
ջին վեց ամիսներու ու տակալին շօ-
շափելի արդիւնքներու կը սպասեն
Հայաստանն ու սփիւռքը: Կրնայ ըս-
ուուիլ որ, այդ ժամանակաշրջանը
շատ կարծ է նորաստեղծ կառոյցին
հաճար: Սակայն, առաջին նախան-
շանները այդքան ալյուսադրող չեն,
որ Յանձնակատարի գրասենեակը
պիտի կարողանայ յառաջընթաց ար-
ձանագործ Հայաստան-Սփիւռք կա-
պերուն նոր որակ հաղորդելու առու-
մով, ինչ որ խոստացուած էր Սփիւռքի
Նախարարութիւնը Սփիւռքի գործերու
յանձնակատարով փոխարինելու որո-
շումը առողջապահելու հաճար:

շուտը արդարացնելու համար։
Տակաւին ուշ չէ, որպեսզի Սի-
նանեան հանդէս գայ հրապարակա-
յին յայտարարութեամբ մը, իր խօսքը
ըսելու համար՝ կարեւոր գաղթօճա-
խի մը մէջ Յայ դպրոցին սպասող
ճակատագրի մասին ու զօրակցու-
թիւն յայտնելու իրենց ապագայով
մտահոգ Յայ ուսանողներուն ու
անոնց ծնողներուն։

**Փաշինեան. ՀԱՊԿ-ը Կայունութեան Եւ
Անվտանգութեան Գլխաւոր Գործօնն է
Մեր Տարածաշրջանին Մէջ**

Նիկոլ Փաշինեան ՀԱՊԿ անդամ պետութիւններու խորհրդարաններու ղեկավարներու հետ հանդիպման ընթացքին

Հաւաքական Անվտանգութեան
Պայմանագրի Կազմակերպութիւնը
(ՀԱՊԿ) Հայաստանի Համար ռազ-
մավարական նշանակութիւն ունի:
Այս մասին Երեւանի մէջ ՀԱՊԿ
անդամ պետութիւններու խորհր-
դարաններու ղեկավարներու հետ
հանդիպման ընթացքին ըստած ՀՀ
վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

«Մենք կարծում ենք, որ ՀԱՊԿ-ը կայունութեան եւ անվտանգութեան զիխաւոր գործօննէ մեր տարածաշրջանում, մենք մեծ կարեւորութիւն ենք տալիս ՀԱՊԿ-ի, որ ցանակներում մեր համագոր-

ծակցութեան բոլոր երեք ուղղութիւններին: Առաջին հերթին դա արտաքին քաղաքական համակարգումն է, ուզումատեխնիկական համագործակցութիւնը եւ, իհարկէ, անվտանգութեան ոլորտում մեր ընդհանուր մօտեցումը ընդհանուր սպառնալիքներին: Իհարկէ, ցաւօք, սպառնալիքները նոյնպէս փոխում են, եւ մենք պէտք է աղեկված արձագանքնենք դրանց: Իհարկէ, մեր կազմակերպութիւնը պէտք է համապատասխանի տարա-

Ծառ.թ էջ 5

ՍԴՅԿ ԿՎ Յայտարարութիւնը ԱՄՆ Կոնգրեսի 296 Բանաձեւի Ընդունման Կապակցութեամբ

Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութ-
իւնը կ'ողջունէ ԱՄՆ ներկայացուցիչ-
ներու տաճ՝ Քայլց Ցեղասպանութեան
Ճանաչումը անրագրող թիւ 296 բանա-
ձևի ընդունումը և իր երախտագիտութ-
իւնը կը յայտնէ բոլոր այն ներկայա-
ցուցիչներուն, որոնք քուեարկեցին անոր
ի նաևասար:

Պատմական այս բանաձևը ոչ
միայն կը հաստատէ Հայոց Ցեղասպա-
նութեան փաստը, այլ ամբողջովին կը
մերժէ Ցեղասպանութեան ժխտման որևէ
ԱՄՆ վարչակարգը որդեգրելու քաղաք
ասուլունական ճշգրտման ուժինում

պաշտօնական ճանաչման, ոգեկոչման և իրազեկման վերաբերեալ:

Բանաձևի ընդունումը անտարակոյս արդիւնք է, մեկ կողմէն աշխարհաքաղաքական նոր իրողութիւններու և միևս կողմէն ամերիկահագաղութիւ քաղաքական կազմակերպուածութեան և տասնամեակներու վրա երկարող աննահանջ աշխատանքին? Դաշնակցային և նահանգային մասսարաններու վրա:

Այդպիսով, Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը վերջնականապէս դուրս կու գայ քաղաքական օրակարգէն և վերջապէս կը կարողանանք անցում կատարել մեր պահանջատիրութեան յաջորդ հանգրուանի? հատուցման ու վերականգնման կարեւորագոյն աշխատանքներուն:

**Ա.Դ.Զ.Կ. Կեղրոնական Վարչութիւն
Հոկտեմբեր 29, 2019**

Մեկնարկած է
«Հայաստան»
Համահայկական
Հիմնադրամի
Ազգային
Նուիրատութեան
22-Րդ
Հեռուստամարաթոնը

Նոյեմբեր 28-ին, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը պիտի իրականացնէ ազգային նույնատութեան 22-րդ հեռուստամարաթոնը՝ «Ես իմ անուշ Հայաստանի. Կենարար ջուր եւ արեւ համայնքներուն» խորագրի տակ, որ ուղիղ հեռարձակումով պիտի սկսի Հայաստանի հանրային հեռուստարունկերութեամբ՝ ժամը 22:00-ին:

Համար 12-ի մասը կազմութեան է 12,00 լ.:

12-ժամեայ համաշայկական
ձեռնարկին առաջին 4 ժամը այս
տարի պիտի իրականացուի Երեւա-
նի մէջ, իսկ յաջորդ 8 ժամը պիտի
հեռառականուի Իսրայէլներում:

«Հեռուստամարաթոն-2019»-ի ընթացքին հաւաքուած միջոցները պիտի նպատակառուղղուին խմելու ջուրի մատակարարման եւ արեւացին ուժի կիրառման ծրագրերու իրականացման Արցախի, ինչպէս նաև Հայաստանի երէք մարզերու մէջ՝ Տաւուշ, Լոռի եւ Շիրակ: Ընդհանուր առմամբ հարիւրէն աւելի համայնքներ պիտի դառնան ծրագրերու շահառուներ եւ պիտի ապահովուին շուրջօրեալ ջրամատակարարմամբ, անվճար ջեռուածուածու էլեկտրոնական թեսածու:

ուրցամսք ու նեղստրականութեանք:
Կոչ կ'ընենք Համացն հայութեան
մասնակցելու Համահայկական դրա-
մահաւաքին եւ միասնական ջանքե-
րով զարգագնելու մեր Համացն ընելոր:

Գործարկուած է առաջատար գիտարուեսով զինուած եւ նորամուծութիւններով լի մեր նոր կայքը նոյն հասցէով, որ Հիմնադրամի աշխատանքները կը դարձնէ լիովին թափանցիկ ու հաշուետու համայն հայութեան, ինչպէս նաեւ հնարաւորութիւն կու տայ առցանց նուիրատուութիւններ կատարելու ձեր նախընտրած ձեւաչափով։ Նոր կայքի հնարաւորութիւններուն, ինչպէս նաեւ առցանց նուիրատուութեան մեքենականութիւններուն կրնաք ծանօթանալ՝ այցելելով <https://>

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Խոհանոցային Գրոհ Նախարարի Դէմ

ԱՐԱՄ ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Խոհանոցային որոշ խօսակցութիւններ կուտակվում են ու հասնում վարչապետին՝ լրագրողների հետ զրոյցում ասել է Հայոստանի պաշտպանութեան նախարար Դաւթիթ Տօնոյեանը: Նա այդպէս է արձագանքել գեներալիտետի դժգութեան մասին հարցերին ի պատասխան: Թեհմա, որին նախօրէին ֆէյսբուքեան իր զրոյցում անդրադարձել էր նաև վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը, որը խօսել էր բանակն ու գեներալիտետը «թուլացնելու» մասին, այսպէս ասած, մեղադրանքներին: Նիկոլ Փաշինեանը ներկայացրել էր, որ ոչ մի իշխանութեան շրջանում մէկուկս տարուայ ընթացքում չի արուել բանակի ու զինուորականութեան համար այնքան բան, որքան յեղափոխութիւնից յետոյ ընկած ժամանակահատուածում: Պաշտպանութեան նախարարն էլ հաստատել է, որ արագացել է ամէն ինչ՝ բանակի սպառազինութեան համալրման տեմպից մինչեւ զինծառայողների կենցաղի բարելաւման գործընթաց: Նախարարը նշել է, որ իհարկէ այնպէս չէ, որ բանակը դոփել է տեղում, սակայն ներկայումս կարճ ժամանակահատուածի մէջ կայ մեծ արագութիւն:

Φωαστορξίν կան նաեւ «խոհա-
նոցային կուտակումներ»՝ ինչպէս
նկատել է պաշտպանութեան նա-
խարարը, փաստացի թերեւս նկա-
տի ունենալով այն, որ կայ շրջա-
նակ, որը ձգում է վարչապետ
Փաշինեանին հասցնել իբրեւ թէ
դժոհութեան առկայութեան մա-
սին տեղեկութիւնները։ Այլ կերպ
ասած՝ նախարար Տօնուեանն ակ-
նարկում է, որ ոչ միայն նախորդ
իշխող համակարգի տեղեկատուա-
քարոզչական աշխատանքի մաս է
բովանդակութիւնը, թէ իբրեւ
վարչապետը ժուլացնում է բանա-
կը, ու դա առաջացնում է դժո-
հութիւն, այլ նաեւ կան «խոհանո-
ցային» շրջանակներ, որոնք փոր-
ձում են ստեղծել այդպիսի դժո-
հութեան տպաւորութիւն։

Նախարար Դաւիթ Տօնովեանը, այլ կերպ ասած, ակնարկում է, որ կան շրջանակներ, որոնք վարչապետի մօտ փորձում են հասունացնել պաշտպանութեան նախարարի աշխատանքից դժգոհութիւն։ Որովհետեւ, ի վերջոյ, եթէ բանակում կայ դժգոհութիւն վարչապետի աշխատանքից, իսկ վարչապետն էլ ներկայացնում է, թէ որ քան փոփոխութիւն է արևում բանակի հանդէպ ուշադրութեան իմաստով, ապա ստացում է, որ այդ ջանքերը արդիւնաւէտ չի իրացնում պաշտպանութեան նախարարը։ Իսկ եթէ խօսքը «խոհանոցային» ջանքի մասին է, ապա այստեղ յստակ է թերեւս, որ խօսքը իշխանութեան «խոհանոցի» մասին է, քանի որ նախկին համակարգն իշխանութեան դէմ, իշխանութեան հանդէպ դժգոհութիւն առաջացնելու հարցում, օրինակ, գործում է բաւականին բացայատ՝ առանց որեւէ խոհանոցային գաղտնիքներ պահելու։

ինչո՞վ է պայմանաւորուած
պաշտպանութեան նախարարի դէմ
«խոհանոցային» ջանքը՝ հնարա-
ւոր է իհարկէ ենթադրել: Ի վերջոյ
պատճառների կամ մոտիւների դի-
ապազոնը կարող է ներառել զուտ
ինչ-ինչ անձնական հաւակնութիւն-
ների հանգամանքից մինչեւ քաղա-
քական խնդիրներ՝ հաշուի առնե-
լով այն, որ շատերին կարող է
ամհանգստացնել պաշտպանութեան
նախարար Տօնուեանի քաղաքական
բարձր վարկանիշը:

Իսկ այլտեղ հանգամանքը՝
տաքրիր է նրանով, որ իշխանութեան համակարգում պաշտպանութեան նախարարի քաղաքական բարձր վարկանիշը կարող է լինել նոյն այդ համակարգում «քաղաքական մակարուծութեան» հարաւոր փորձեր բացառող հանգամանք հենց վարչապետ Փաշինեանի համար: Իսկ, ինչպէս յայտնի է, ցանկացած իշխանութեան պարագայում ժամանակի ընթացքում մշտապէս ձեւաւորուում են այդ իշխանութեան անունով երգուող «քաղաքական մակարուծ» խմբեր: «ԱՌԱԶԻՆ ԼՐԱՏՈՒԿԱԿԱՆ»

Թուրք-Աստրապէյճանական Յոխորտանքը. Ինչ Թեզեր է Հնչեցնում Անքարան

Թուրք-ատրպէջճանական տամն-
դեմը դարձեալ յոխորտում է:
Թուրքիայի արտգործնախարար
Մեւլութ Զաւուզողլուի՝ Պաքսում
օրերս արած յայտարարութիւննե-
րից հետեւում է, որ չի կարելի
բացառել Անկարայի սադրանքնե-
րը Հայաստանի նկատմամբ: Թուրք
նախարարը, անդրադառնալով հա-
յերին ու Հայաստանին, ըստ ատր-
պէջճանական լրատուածի ջոցների,
ձեւակերպել է, թէ Թուրքիան
բռնել է Քրտական աշխատաւորա-
կան կուսակցութեանը (ՔԱԿ) յա-
ռող հաւ «ահարենինենորի»:

բողջ հայ «աշաբենկիչսերի»։
Զաւուշօղլուի միտքը Պաքուի
հողում աւելի հեռուն էլ է զնացել-
յայտարարել է, թէ աւելի վաղ հայ
«ահաբենկիչները» սպանել են թուրք
դիւանագէտներին, հետեւաբար
«որտեղ կայ ահաբենկութիւն, իրենք
այնտեղ հայեր են տեսնում»։ Անդ-
րադառնալով Ղարաբաղի հակա-
մարտութեանը՝ թուրքական ար-
տաքին քաղաքականութեան գլխա-
ւոր պատասխանատուն փոքր եղ-
բօրը դարձեալ վստահեցրել է, որ
իրենք կ'անեն հնարաւորը՝ «ատր-

Պառակտիչը

ԿԱՐԵՆ ՄԵԼԵԿԻ

Ո՞րն է այսօր հայաստանեան
թեմաների թոփ տասնեակի առա-
ջատարը. իմ կարծիքով՝ Արցախի
անվտանգութեան խորհրդի նախ-
կին ղեկավար Վիտալի Բալասան-
եանի քաղաքական գերակտիւու-
թիւնը: «Հերոս», «գեներալ»,
«նուիրեալ» ու նման այլ որակում-
ները շրջանցում եմ, քանզի պատ-
մութիւնն ապացուցել է, որ հերոս-
ների եւ հականերուն ների նկարա-
գիրն ու տեղափոխութիւնը երբեմն
կախուած են ժամանակից եւ իշ-
խանութիւններից:

Եւ այսպէս. ի՞նչ է ասում
Վիտալի Բալասանեանը: Բայց նախ
արժէ յատակեցնել. եթէ դա ասում
է Բալասանեան անձը, կտանգը մեծ
չէ, քանի որ առանց հանրային կամ
իշխանական աջակցութեան ար-
տայայտուած մտքերը կամ գաղա-
փարները այդպէս էլ կը մնան
որպէս անձնական խայթոցներ: Բայց եթէ դրանց հետեւում կայ
ուժերի որոշակի շրջանակ, դա
լուրջ մտահօգուելու առիթ է: Հե-
տաքրքիր է՝ Բալասանեանը խորա-
մո՞ւկս է եղել Արցախը բացարձակ
ինքնիշխան եւ անկախ պետական
սուբյեկտ ընկալելու իր դիրքո-
րոշման վտանգների մէջ: Որտեղ
եթէ չամեն իշխանութիւնները, ին-
քը կարող է որոշում կայացնել՝ ովկ
գայ Արցախ, ով չգայ, ում է
արգելուած եւ ում՝ ոչ: Իսկ զուցի
վաղն էլ իր դիրքորոշումը լիակա-
տար ամբապնդելու համար որոշի
զատել Հայաստան-Արցախ սահմա-
նագիծը եւ այնտեղ սահմանապահ
զօ՞րք տեղակացել:

Այն, որ Հայաստանի եւ Արցախի միջեւ յարաբերութիւնները շատ հարցերում հասնում են աբսուրդի, անվիճելի է, բայց նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեայի կողմից նման մօտեցումը չափազանց է: Անկախ, լրիւ անկախ Արցախ՝ ժողովրդավարական արժէքներով, որտեղ մի հոգին նոյնիսկ առանց իշխանութեան իրաւասու է սուբիեկտիւ եւ նեղ անձնական շահ հետապնդող որոշումներ կայացնել, իսկ վաղը, երբ նա գայ իշխանութեան գլուխ, այդ դէպքում իշնչ՝ թագաւորն ապօռած կենալ:

Բալասաննեանի խիստ նեգա-
տիւ վերաբերմունքը «Սամսայ ծռե-
րի» նկատմամբ վկայում է հետեւ-
եալի մասին. նոյնականացնելով
«ծռերին» եւ ներկայիս իշխանու-
թիւններին, «ծռերին» համարե-
լով նրանց մարտական թեւը (ինչն
ինքնին սխալ է), նշանակում է
չընդունել ներկայիս հայաստան-
եան իշխանութիւններին այնպէս,
ինչպէս մերժում են «ծռերը»:
Նախկին՝ սերժական եւ դրան նա-
խորդած քոչարեանական ռեժիմ-
ներին բազարձակ աջակցութիւն

սարլու բացարազ աշակըութիւն
յայտնել: Ոչ թէ արգելել ՀՀ-ի
միջամտութիւնն Արցախի «ներ-
քին» գործերին, այլ բացայատո-
րէն միջամտել ՀՀ պետական գոր-
ծերին: Եթէ այդպէս չէ, ապա ի՞նչ
են նշանակում Բալասանեանի իրար-
յաջորդող՝ սպառնալից տոնով ար-
ուած յայտարարութիւնները. քա-
րոզարշաւի համար մի քիչ շատ ու-
խիստ չէ: Նրա ինչի՞ն են պէտք
նման ուշադրութիւնը, համացան-
ցային «քֆրտոցը», իմիջի անկու-
մը՝ նախընտրական փուլում, երբ
Արցախում բոլորն իրեն ճանաչում
են, ըստ իրեն՝ միայն դրական
տեսանկիւնից:

Այն, որ թէ՛ Բալասանեանը,
թէ՛ Նրան սատարող շրջանակները
վախենում են «ծռերից», դա ինձ
համար պարզ է, որքան էլ որ
նրանք աշխատում են դա ցուց
չտալ: Պատճառները խորքային են:
ՊՊԾ գնդի գրաւումով ի չիք դրուեց
Սերժ Սարգսեանի ամենակարողու-
թեան միջին, եւ հող նախապատ-
րաստուեց իշխանափոխութեան հա-
մար: Իսկ որ Բալասանեանի անմի-
ջական մասնակցութեամբ վիժեց-
ուեց յետագայ ըմբոսառութիւննը,
դա էլ է փաստ: Եւ յետոյ Բալասան-
եանի մարդկացին նկարագիրը
խամրեց, երբ նրանից երես թեքեց
իր նախկին գաղափարակից եւ
մարտական ընկեր Պաւլիկ Մա-
նուկեանը, ով ժամանակին ամէն
ինչ արել էր այդ նոյն Բալասան-
եանի համար, ընդհուպ ծեծուել՝
պաշտպանելով նրան ու նրա գաղա-
փարները: Եւ որ հիմա Բալասան-
եանին չեն սատարում նախկինում
նրա համախոհներից ոմանք, ապ-
տակ է նրա ինքնասիրութեանը:
Հիմա պախարակելով ոմանց՝ նա
իր ագրեսիստով ուզում է ձեռք
բերել յարգանք, քանզի, իր պատ-
կերացմամբ՝ եթէ վախենում են,
ուրեմն յարգում են:

Միգուցէ շատերն ինձ հետ
չհամաձայնեն, բայց Հայստանն
ու Արցախը տարանջատելու առա-
ջատարը վերջին շրջանում հենց
նոյն Բալլասանեանն է։ Այնպէս որ՝
ինձ համար նա հանդիսանում է
տարանջատման քարոզիչ, «Հա-
յստանցի-ղարաբաղցի» եզրոյթ-
ների կրող ու ամրապնդող, հին
ուժիմի վերակենդանացմանն ուղղ-
ուած պայքարի առաջամարտիկ։
«ՀՐԱՊԱՐԱԿ»

Մամուն

ՄԱՍԻՄ ՀԱԲՈՅԱՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԸ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԱԽԵՎՆԵԱՆ ԱՆԹՐՈՓԻԱՆ ՀԱՅԱՆԻ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՈՐԵՆ
ՎԱՐԴ ԱԶՎՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Հայ Սակրատորները Ականազերծած Են 116000քմ Տարածք Սուրիոյ Մէջ

Սուրիոյ մէջ մարդասիրական առաքելութիւնը իրականացնող հայ մասնագէտներու երրորդ խումբի սակրատորները, Հոկտեմբեր 8-30, ճարտարագիտական հետազոտութեան եւ մաքրման աշխատանքներու ժամանակ, ականագէրծած են 1500քմ տարածք:

Հստ Armenpress.am-ի՝ Մարդասիրական ականագէրծման եւ փորձագիտական կեդրոնի հասարակայնութեան հետ կապերու պատասխանատու Նազելի էլապագէան յայտնած է, թէ ընդհանուր առմամբ՝ Փետրուար 15-էն մինչ օրս հայ մասնագէտները մաքրած են 116000քմ տարածք:

Նոյն ժամանակահատուածին մարդասիրական խումբի բժիշկները մասնագիտական օգնութիւն ցուցաբերած են 688 մարդու: Հա-

յաստանցի բժիշկները սուրիացի մասնագէտներուն հետ գործակցութեամբ իրականացուցած են հիւանդ զինուորականներու եւ տեղի խաղաղ բնակչութեան հետազոտութիւններ ու բժշկական միջամտութիւններ:

Վիրաբուժական օգնութիւն ստացած է 39 քաղաքացի, ներգանկային մասնագէտի դիմած է 76 մարդ, անմիջական բուժում ստացող հիւանդներուն թիւը 86 է, դիմածնօտային հետազոտութեան ենթարկուած է 11 մարդ, կանացի բժիշկները բուժած են 191, մաշկաբանները՝ 104, ատամնաբոյցը՝ 13 հիւանդ: Հայ մասնագէտները աջակցած են 108 երեխացի: Ընդհանուր առմամբ՝ Փետրուար 15-էն մինչ օրս բժշկական օգնութիւն ցուցաբերուած է 6288 քաղաքացիի:

Միայն Թուրքիոյ Խորհրդարանը Կրնայ Բուժել Հայ Ժողովուրդի Վերքերը. Կարօ Փայլան

Թուրքիոյ խորհրդարանի քրտամետ ժողովուրդներու ղեծնկրատական կուսակցութեան հայ պատգամաւոր կարօ Փայլանը անդրադարձած է ԱՄՆ Ներկայացուցիչներու պալատի կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման:

«Ֆէյսպուք»-ի իր էջին Փայլանը գրած է, որ տասնեակ խորհրդարաններէ ետք Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցաւ նաեւ ԱՄՆ Քոնկրէսի Ներկայացուցիչներու պալատը:

«Մէր ցաւը գարձած է ուրիշներու խորհրդարանի քննարկման առարկան, քանի որ իմ երկիրը 105 տարի է՝ կը հերքէ հայ ժողովուրդի

մէծ ողբերգութիւնը: Միակ խորհրդարանը, որ կրնայ բուժել հայ ժողովուրդի վերքերը, թուրքիոյ խորհրդարանն է, որուն անդամն եմ ես», - նշած է ան:

2019-ին ԱՄՆ Կառավարութեան Աջակցութիւնը Հայաստանին Աճած է 40 Տոկոսով

Հայաստանի մէջ ԱՄՆ դեսպանութիւնը կը յայտնէ, որ 2019-ի ընթացքին ԱՄՆ կառավարութեան աջակցութիւնը Հայաստանին շարունակած է աւելնալ: Ինչպէս «Արմենիրես»-ը կը հաղորդէ, այս տարի անիկա կազմած է 60 միլիոն ԱՄՆ տոլար, որ նախորդ տարուան համեմատ 40 տոկոսով աւելի է:

Այս ֆինանսաւորումը ԱՄՆ արտաքին գործոց նախարարութեան եւ ԱՄՆ միջազգացին զարգացման գործակալութեան կողմէ տնօրինուող ծրագիրներէն զատ, կը ներառէ նաեւ ԱՄՆ ուժանիւթի, անտառային ծառայութեան եւ պաշտպանութեան բաժանմունքներու ծրագիրները:

ԱՄՆ կառավարութիւնը այս միջոցներով աջակցած է Հայաստանի մէջ ժողովրդավարական զարգացման բազմաթիւ ծրագիրներու, մասնաւորապէս՝ վիտածութեան դիմացարի, անվտանգութեան, ուժանիւթի, կրթութեան, անգլերէնի ուսուցման, անտառային ծառայութիւններու, մարդու իրաւունքներու, քաղաքացիական հասարակութեան, եւ պետական կառավարման թափանցութեան մարդաբնագաման, ինչպէս նաեւ՝ իրաւապահ, արդարադատութեան եւ դատաիրաւական ուլորտներու մէջ:

«Միացեալ Նահանգները վերջին 27 տարիներուն աջակցած է

Հայաստանի ժողովրդավարական գործընթացներուն եւ հաստատութիւններու զարգացման, եւ մենք մտադիր չենք փոխել ատիկա յատկապէս այժմ, երբ ժողովրդավարութիւնը, նախկինէն աւելի ամուր է Հայաստանի մէջ: Նոյն այս պատճառով ալ հպարտութեամբ կը փաստենք, որ այս տարի աջակցութիւնը կը կազմէ աւելի քան 60 միլիոն ԱՄՆ տոլար», - կը նշուի Հայաստանի մէջ ԱՄՆ դեսպան Լին Թրէսի:

1992-էն սկսած Միացեալ Նահանգները Հայաստանի յատկացուցած է աւելի քան 2 միլիոն ԱՄՆ տոլարի աջակցութիւն՝ բարելաւելու ժողովուրդի կենսապայմանները եւ աջակցելու ժողովրդավարական, տնտեսական եւ ընկերացին կառավարման ամրապնդման ուղղուած ջանքերուն:

Օրիան Փամուք. «Միակ Բանը, որ Կրնամ Ընել, ճշմարտութիւնը Ըսելն է»

Յամանի թուրք գրող Օրհան Փամուքը ԱՄՆ-ի մէջ գիրքի տօնավաճառի ժամանակ ըսած է, որ Հայոց ցեղասպանութեան մասին յայտարարութենէն ետք թուրքիոյ մէջ հետապնդում սկսած իր նկատմամբ:

Գրականութեան ոլորտի մէջ Նոպէլ էն ան մը բանակակիրը յայտարարած է, որ իրեն խիզախ չի համարեր, եւ ճիշդ կը համարէ ըսել այն, ինչի մասին կը մտածէ:

«Գիտէք, ես կ'ապրիմ այնտեղ, ուր շատ գրողներ իրենց

համոզմունքներու համար բանտ յայտնուած են: Այնպէս որ, ես երջանիկ գրող եմ, եւ միակ բանը, որ կրնամ ընել, ճշմարտութիւնը ըսելն է», - ըսած է ան:

Rusarminfo-ի փոխանցմամբ՝ այդ խօսքերէն ետք գալիքին մէջ բուռն ծափահարութիւններ հնչած են:

2005-էն թուրքիոյ մէջ Օրհան Փամուքի դէմ հետապնդում սկսած է ան բանէն ետք, երբ յայտարարած է, որ թուրքիոյ մէջ 1 միլիոն հայ ու 30 000 քիւրտ սպանուած է:

Զեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթերին T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net

MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served
your health and life insurance needs.

HEALTH INSURANCE

&

MEDICARE (age 65 and over)

Open Enrollment 2020

Starting Oct. 15, 2019

ԱՌԵՋԱԴԱՎԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
եւ MEDICARE (65 Տարեկան եւ Վեր
15 Օգոստոս 2019-էն սկսեալ

Մենք ձեզի կ'օգնեար. Խորհրդակցեցէք մեր
գործակալներէն մէկուն հետ այսօր՝

We will help you!
Consult with one of
our Agents today!

(818) 500 9585

805 E. Broadway, Glendale, CA 91205

sbmaronian@gmail.com

CA INSURANCE LICENSE # OC99815

MaronianInsurance.com

**Արմեն Արոյեանի հշիսանական
Նուիրատուութիւնը՝ Փասատինայի Հայ
Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցիի 97-
Ամեայ ճաշկերոյթին**

Շաբաթ, 26 Հոկտեմբեր 2019»-ի երեկոյեան 7:00-ին, ներկայութեամբ՝ Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միութեան Հովուապետ՝ Վեր, Պերճ Ճամպագեանի, Հայաստանի Հանրապետութեան Գլխաւոր Հիւպատու Դեպատու Դեպատու Արմէն Բայրուդի հանդիպեանի, Հովեւոր Հովիւներու եւ Գործիչներու, Փասատինայի Հայ Կերորնի Պատասխանատուներու, Ճողապատեանի (որ իր թեկնածութիւնը դրած է Փասատինայի քառաքապետական Խորհուրդի 4րդ ընտրատարածքի 2020 ի ընտրութիւններուն) եւ հոծ բազմութիւն մը, որոնք համախմբուած էին Փասատինայի Հայ Կիլիկիա Աւետա-

խութեամբ յայտարարեց՝ Կիլիկիա Եկեղեցւոյ նուիրեալ անդամ եւ Եկեղեցւոյ երգչախումբի 46 երկար տարիներու վաստակաշատ խմբավար՝ Արմէն Արոյեանի Յիսուն Հազար Ամերիկեան Տոլարի հշիսանկան նուիրատուութիւնը Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցիի Երիտասարդաց Կերորնին:

Օրուան բանախօսն էր՝ Լու Անձելը մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան Գլխաւոր Հիւպատու Դեպատու Արմէն Բայրուդի հանդիպետարածաւ Հայ ազգի իւրայտկութիւններուն, արժէքներուն, պապերու հաւատքին, Հայաստանի Հանրապետութեան ներ-

բէն անդրադարձաւ Հայ ազգի իւրայտկութիւններուն, արժէքներուն, պապերու հաւատքին, Հայաստանի Հանրապետութեան ներ-

րանական Եկեղեցիի Հէնրի եւ Անացիս Տէրեան սրահէն ներս, ճաշկերութի մը, նուիրուած Եկեղեցիի 97 ամեայ տարեդարձին:

Ճաշկերութը սկսաւ Կիլիկիա Եկեղեցիի Վարչութեան Ատենապետ՝ Արա Ասիլեանի բարի գալուստի խօսքով:

Ապա Արա Գուրուեան կատարեց Ա.Մ.Ն. եւ Հայաստանի Հանրապետութեան գոյգ քայլերգերը, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ՝ Եսթեր Ասիլեանի:

Օրուան հանդիսավարն էր՝ Եկեղեցւոյ Վարչութեան անդամ Օր. Հէլին Հէլի որ ձեռնհասօրէն վարեց օրուան յայտագիրը:

Բացման աղօթքը կատարեց՝ Վեր. Պերճ Ճամպագեան:

Գեղարուեստական յայտագրին՝ Զութակի վրայ յատուկ նուազներով բաժին բերաւ՝ Օրդ. Մարի Հէլի Ալիս Տէր Գէորգեանի:

Կայ վիճակին, վարչապետ Փաշինեանի Ա.Մ.Ն. այցելութեան, հայենադարձութեան եւ Հայաստան Սփիւռք յարաբերութեան մասին:

Որմէ ետք հրաւիրուեցաւ Եկեղեցւոյ Աւագ Հովիւրը՝ Վեր. Մերոք Մկրտիչեանը որ իր խօսքին մէջ շնորհակալութեամբ անդրադարձաւ ճաշկերութի ընթացքին բաժին բերողներուն, ներկաներուն եւ յատկապէս Արմէն Արոյեանին, իր հշիսանական նուիրատուութեան համար:

Ապա Վեր. Մկրտիչեան, մասնաւրապէս անդրադարձաւ Դեսպան Բայրուդեանի նուիրական եւ անշահանդիր ծառայութիւններուն համար թէ Սփիւռքի եւ թէ Հայաստանի մէջ ու ներկաներու ծափահարութիւններով բեմ հրաւիրեց եւ Եկեղեցիի անունով պարգևեատքեց՝ Դեսպան Բայրուդեանը Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցիի «Խաչքար» Գնահատանքով:

Ճաշկերութը իր աւարտին հա-

Կոմիտաս 150

ԷԼԻՆԱՅ ՄԻՐ

Կան մարդկային արժէքներ, որոնց ակունքները տանում են ընդհուպ մինչեւ արարչի կողմից մտածող մարդու ստեղծումը: Այդ արժէքներն անթիւ անհամար են, սակայն գեղեցիկի ընկալումը եւ արուեստների սէրը դրանց մէջ առանձնայատուկ տեղ են գրաւում:

Արուեստի ու գրականութեան սէրը հայ ժողովրդի համար, մարդկային արժէք լինելուց զատ, եղել է նաեւ ազգային գոյատեման պայման, արհաւիրքների վերապրելու ճանապարհ, օտարութեան մէջ յոյսի կամուրջ: Հայը արարել է իր գիտակցական գոյութեան ողջ ընթացքում, դրա վկայութիւնն են մեր հայոցն երածշտութեան, քանդակագործութեան, նկարչութեան մուլտիմեդիա գոյութեանը:

Ասում ենք որտեղ երեք հայ կայ, այստեղ հայաստան է ստեղծուում, իսկ որտեղ հայ կայ, նաստեղծագործում է:

Ահա այսպէս լու Անջելեսում ապրող հայ նկարիչներն ու արվեստագէտներն ստեղծեցին մի Միութիւն, որը կոչուած է ի մի բերելու հայ ստեղծագործ միտքն ու հոգին, համատեղ ներկայանալու համար հայ համանքին եւ օտարազգի արուեստահէրին: Միութեան գիտաւոր նպատակներից է նաեւ հանրութեանը ներկայացնել մէր ազգովրդի մշակութային հարուստ ժառանգութեան մէջ:

150 տարի առաջ սեպտեմբերի 26-ին ծնուեց Սոլոմոն Սոլոմոնյանը՝ Կոմիտասը: Հայազգի մեծանուն կոմպոզիտուր եւ երաժշտական հանճարին նուիրուած միջոցառումը կ'անցկացուի նոյեմբերի 21 ին, 3601 San Fernando rd., Glendale, Ca 91204, երեկոյեան 5:30-ից մինչեւ 9:30:

Հրաւիրում ենք ձեզ ներկայ գտնուելու եւ մասնակցելու Հայազգի աղօթքով:

Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցի-Փասատինա:

ՕՐԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցի-Փասատինա:

Կոմիտասի 150 ամեակին:

Կոմիտասի 150 ամեակին նուիրուած համազգային տօնակատարութեանը իր համեստ մասնակցութիւնն է ունենալու նաեւ Հայ Ամերիկեան Արուեստի Միութիւնը: Հայազգի մեծանուն կոմպոզիտուր եւ երաժշտական հանճարին նուիրուած միջոցառումը կ'անցկացուի նոյեմբերի 21 ին, 3601 San Fernando rd., Glendale, Ca 91204, երեկոյեան 5:30-ից մինչեւ 9:30:

Հրաւիրում ենք ձեզ ներկայ գտնուելու եւ մասնակցելու Հայազգի աղօթքով:

Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցի-Փասատինա:

THE WESTERN DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF NORTH AMERICA

Zvartnots Cultural Committee
Under the auspices of His Eminence Archbishop Hovnan Derderian, Primate

**Invites you to
A CONCERT**

Soprano Isabel Bayrakdarian & Friends: A Musical Celebration of Gomidas @150

Dedicated to the 10th Anniversary of St. Leon Armenian Cathedral

Featuring works by Armenian composer, ethnomusicologist, researcher, and conductor Gomidas Vartabed

ON SUNDAY, NOVEMBER 10, 2019 AT 6 PM

AT ST. LEON ARMENIAN CATHEDRAL
3325 N. GLENDALE BLVD., BURBANK, CA 91504

Featuring Grammy-nominated, world-renowned soprano
ISABEL BAYRAKDARIAN with guest musicians from UC Santa Barbara, Los Angeles, and Fresno, with Anna Hamre conducting the Fresno Coro Vox Aeterna

TICKETS: \$35, \$50, \$100
For more information and reservations kindly call
Diocesan office at (818) 558-7474
Lena Simonian at (818) 383-1322
Alice Skenderian at (818) 606-6606

Հայ Կիլիկիա Աւետարանական Եկեղեցի-Փասատինա:

**Մեծարանքի Երեկոյ՝
Նուիրուած Վաստակաւոր Ուսուցչուհի՝
Օր. Մաքրուհի Պ. Յակոբեանի**

ՄԱՐԻՒԹ ՄԻՆԱՍԵԱՆ-ՕՂԱՆԵՍ

Կազմակերպութեամբ Հոս Անձելսի Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբին, Շաքաթ, Հոկտեմբեր 26, 2019-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Միութեան «Հրանդ Տինք» դասախոսական սրահին մէջ տեղի ունեցաւ վաստակաւոր ուսուցչուհի՝ Մաքրուհի Պ. Յակոբեանի մեծարանքի երեկոն՝ ներկայութեամբ պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներուն, Միութեան անդամներուն եւ հիւրերուն։

Հանդիսութեան բարի գալուստի խօսքը արտասանեց Պոլսոյ Տատեան վարժարանէն 70 տարի առաջ շրջանաւարտ եւ սան, նաեւ Հոս Անձելսի Կեդրոնական Սանոց Յանձնախումբի բազմամեայ սախկին ատենապետ՝ Պրն. Յակոբ Շերունեան, որ նշեց թէ մեծարանքին սոյն երեկոյին ազնիւ գաղափարը կազմակերպուեցաւ ի պատիւ բազում շքանշաններու դափնեկիր, պոլսահայ մտաւորական, վաստակաշատ ուսուցչուհի, լայտնի լրագրող, գրագիտուհի Օր. Մաքրուհի Պիւլիւք Յակոբեանի։ Ապա հանդիսավարը հրաւիրեց ներկաները պահ մը յունկայ յարգանքի տուրք մատուցանելու Տատեան վարժարանի բարերար ու հիմնադիր՝ Օսմաննեան Կայսրութեան վարողապետ Յովհաննէս Տատեանի, պատմական իր 175 տարիներու ընթացքին նիւթապէս կամ բարոյապէս ծառայող հարիւրաւոր անձերու խնկելի լիշտատակին, բոլոր բարերարներուն, տնօրիններուն, ուսուցիչ կամ ուսուցչուհիներուն, աշակերտ-աշակերտուհիներուն եւ Տատեան վարժարանի ինպաստ ծառայող յանձնախումբերու եւ Միութեաններու անհատներուն, նաեւ բոլոր անոնց որոնք տարիներու ընթացքին անդարձ բաժնուեցան։

Ապա ընթերցեց Պոլսոյ Տատեան վարժարանէն առաքուած նամակը, ուղղուած Պոլսահայ Միութեան, ի պատիւ կազմակերպուած սոյն մեծարանքի հանդիսութեան, որուն մէջ անսահման գորունակութիւն պատճառած ըլլալուն շեշտումը կը յայտնուէր։ Շեշտելով թէ անոնք դաստիարակեցին այնպիսի սերունդներ որոնք պատիւ բերին մէր կրթական օճախին եւ բոլոր համայնքներուն։

Օր. Մաքրուհի եղաւ Տատեան վարժարանի ընտանիքի անդամներէն մին, որպէս բազմավաստակ կրթական մշակ։ Ան տարիներ շարունակ իր դրոշմը դրաւ մէր մայրենի լեզուին եւ մշակոյթի բնագաւառէն ներս։ Նամակին մէջ

իրենց ցանկութիւնը կը յայտնուէր որ սոյն օճախը մնայ անսասան որպէսզի իր երդիքին տակ անհամար սերունդներ գան ու հաղորդուին Մեսարպեան այցուքենով։

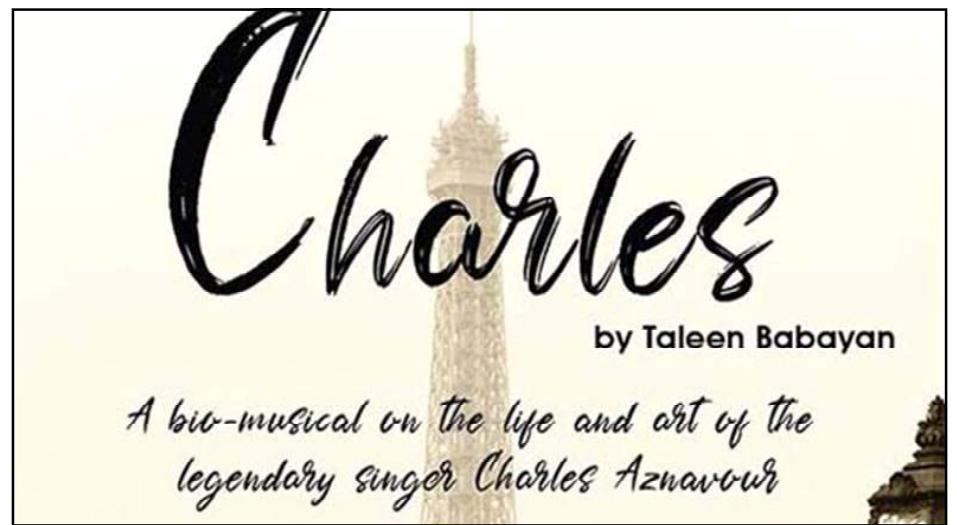
Կը փոխանցուէր 175ամեակի կարգադիր Յանձնախումբի շնորհաւորանքներն ու գնահատանքը, Պոլսահայ Միութեան Վարչութեան անդամներուն իրենց ցուցաբերած գեղեցիկ մտաշղացումին ու փափկանկատութեան համար։

Ապա հրաւիրուեցաւ Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ՝ Տոքթ. Ցովհաննէս Գուլակ Աւետիքեանը որ իր խօսքին մէջ արտայացուեցաւ Օր. Մաքրուհի բարեմասնութիւններուն մասին ու հրաւիրեց Մշակութային յանձնախումբի բարտուղարուհի՝ Զարուհի Խաչիկեանը որպէսզի ընթերցէ Օր. Մաքրուհի աշակերտուհիներէն՝ Ժամանակակից կ'անդրադառնար հայերէն լեզուի եզակի ուսուցչուհին մասին որուն շնորհիւ ինք դարձած էր կրօնքի եւ լեզուի ուսուցչուհի։ Ժամանակակից կ'որակէր իր ուսուցչուհին որպէս Հայ լեզուի ուղիղ ուսուցման վստահելի աղբիւր՝ որուն օրինակը ցանցառ է Պոլսոյ մէջ։

Տօքթ. Գուլակի խօսքին յաջորդեց տեսաերիզի ցուցաբերութիւն մը Տատեան վարժարանի մանկապարտէզին մասին, պատրաստուած կարպիս Մարաֆեանի կողմէ, որ կը ներկայացնէր 25 տարիներ առաջ, Հոկտեմբեր 1, 1994 թուին, Պոլսահայ Միութեան սրահին մէջ Տատեան վարժարանի 150ամեակի առթիւ կատարուած ճաշկերոյթի ընթացքին։ Տեսաերիզը կը ներկայացնէր թատերական գուարճալի կարճ արար մը, դպրոցական առօրեայ կեանքէ առնուած։ մանկապարտէզի տարագներով։

Դարձեալ ամպիոն մօտեցաւ

Շարլ Ազնաւորի Կեանքին Նուիրուած Երաժշտա-Թատերական Երեկոյք

Աշխարհահռչակ շանսօնիէ Շարլ Ազնաւորի կեանքին եւ ստեղծագործութիւններու նուիրուած երաժշտա-թատերական երեկոյթ մը տեղի պիտի ունենայ Նոյեմբերի 9ին El Portal թատերասրահին մէջ, Նորթ Հոլիվուտ։

Թալին Պապայեանի կողմէ գրի առնուած այս բեմականացումը պիտի արտացոլէ Շարլ Ազնաւորի կենսագրութիւնն ու երաժշտական

հարուստ կեանքը, որուն շնորհիւ դարձաւ ֆրանսայի պարծանքը։ Շարլի կերպարը պիտի մարմնաւոր բենական Սիւտճեան ու Պեռնար Պայէրը։ Իսկ իր վաղեմի ուսուցիչն տաղանդաւոր երգչուհի եւ դերասանուհի էտիթ Փիխաֆի դերով հանդէս պիտի գայ Մարիէթ Սիւտճեան լեզուվ պիտի երգէ Take me Away (Ետուեց Moi) եւ այլ երգեր։

ՆԻՒ ԵՆՐԵՒ ՄԵՋ ԲԱԳՈՒՄ ԿԱՄԱՐՈՒԵցաւ «Աղթամարի Ս. Խաչ» Ցուցահանդէսին

Նոյեմբերի 2ին Նիւ Եորքի մէջ բացումը կատարուեցաւ «Աղթամարի Ս. Խաչ» անունով ցուցահանդէսին։ Սոյն միջուառումը նախաձեռնուած ու կազմակերպուած է Թուրքիոյ Հանրապետութեան նախագահութեան կողմէ։

«Աղթամարի Ս. Խաչ Եկեղեցի» կարգախոսով ցուցահանդէսի բացումին ներկայ գտնուած են Պոլտոյ պատրիարքական տեղապահ Բարձր. Տ. Սահակ Եպս. Մաշալեան,

Ս. Փրկիչ Ազգային Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան ատենապետ՝ Պետրոս Շիրինողլու, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ թաղական Խորհուրդի ատենապետ՝ Եսայի Տէմիր, Պաքրզիւլի Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ թաղականութեան ատենապետ Մեսուտ հօգտէմիր եւ քանի մը այլ անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաեւ Նիւ Եորքի հայ եւ ամերիկեան կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ։

**Now serving Glendale,
Burbank, and Pasadena**

Helping seniors live more independently in their own homes

Օգնել տարեցներին ապրել ավելի անկախ իրենց սեփական տներում

Pacific PACE
Program of All-Inclusive Care for the Elderly

Call to learn more
Ավելին իմանալու համար զանգահարեք
(800) 851-0966 | TTY (800) 735-2922 | pacificpace.org

massis Weekly

Volume 39, No. 41

Saturday, November 9, 2019

Pashinian Urges CSTO Alliance to Consider Interests of All Member States

YEREVAN (RFE/RL) -- Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has called on fellow member states of Collective Security Treaty Organization (CSTO) to "consider the interests of all participating nations" when it comes to issues such as foreign policy and military-technical cooperation.

"This is a great opportunity to discuss issues on our common agenda," he told representatives of Russia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan and Armenia who attended a CSTO Parliamentary Assembly session in the Armenian capital on Tuesday.

"The core of our organization is that we must take into account the interests of all member states when building foreign-policy relations, military-technical cooperation and relations in all other fields. I believe that relations among our countries should be a priority for all of us. Of course, we perceive it that way, and Armenia

is ready for that and is doing exactly that in its foreign policy. This, in my opinion, is the right path for our relations and the further normal development of the CSTO," Pashinyan said in a thinly veiled criticism of Russia and Belarus -- two members of the grouping that have supplied weapons to nonmember Azerbaijan.

Armenia and Azerbaijan have been at loggerheads over Nagorno-Karabakh that has remained under de facto Armenian control since a Russia-brokered ceasefire deal put an end to three years of fighting in 1994.

Russia, which is Armenia's key military ally and supplies most of the country's armaments, has also sold weapons to Azerbaijan. It is believed that since 2011 Baku has purchased from Moscow up to 4 billion dollars' worth of arms, including some modern offensive weapons. Belarus, an-

Continued on page 4

SDHP Central Committee Statement on Adoption of Armenian Genocide Resolution

The Social Democrat Hunchakian Party Central Committee welcomes the adoption of H. Res. 296, recognizing the Armenian Genocide by the US House of Representatives, and expresses its gratitude toward all members who voted for it.

This historical resolution not only affirms the fact of the Armenian Genocide, but completely rejects any appearance or attempts of genocide denial. The resolution calls on the administration to adopt a policy of officially recognizing, commemorating and raising awareness of the Armenian Genocide.

The passage of the resolution is undeniably the result of new geopolitical realities on the one hand and on the other hand, decades of political organizing and lobbying by the Armenian-American community at the federal and state levels.

It is our hope that this decisive move by the US House of Representatives will encourage the US Senate to adopt the same resolution and compel the President to properly recognize the Armenian Genocide. As such, the issue of genocide recognition can once and for all be removed from the political agenda and allow us to finally move beyond the stage of recognition and onto the most important work on the matters of restitution and restoration.

SDHP Central Committee
October 29, 2019

U.S. Government Assistance to Armenia Increased by 40% in 2019

YEREVAN — The U.S. Government has further increased assistance funding to Armenia in 2019. The figure for this year is more than \$60 million, which represents a 40% increase over last year's amount, the US Embassy in Armenia reported.

The funding includes projects managed by not only the Department of State and the U.S. Agency for International Development (USAID), but also the Department of Energy, the U.S. Forest Service, and the Department of Defense.

"These funds include U.S. government support to bolster Armenian democratic development in a wide variety of areas, including anti-corruption, security, energy, education, English language, forest service, human rights, civil society, and the strengthening of transparent and accountable government institutions, including the law enforcement, justice and judicial sectors."

"The United States has sought to support the development of democratic processes and institutions in Armenia for the last 27 years, and we certainly

do not intend to change that now, at a time when democracy in Armenia is stronger than ever," U.S. Ambassador Lynne M. Tracy said.

"That is why we are proud to announce more than \$60 million in assistance funding to Armenia this year."

Since 1992, the U.S. government has provided more than 2 billion dollars in assistance funding to improve the lives of the Armenian people, supporting their efforts to strengthen democratic, economic, and social governance.

Armenia Fund Kicks off 22nd Annual Telethon

YEREVAN — On November 28, Hayastan All-Armenian Fund will kick off its 22nd annual telethon, which will be held under the slogan "To my beloved Armenia ... Water and Sun for Communities." The Telethon will be televised live from 10 p.m. on Armenian Public TV. This year, the first four hours of the Thanksgiving Telethon will air live from Yerevan, and the other eight hours from Los Angeles.

Continued on page 2

Statement of the SDHP Western Region Delegates Assembly

PASADENA — On October 20, 2019, the 19th biennial delegates assembly of Social Democrat Hunchakian Party of Western United States was held at the Party's Pasadena headquarters.

The meeting was attended by the SDHP Central Committee Chairman Dr. Hampik Sarafian, who addressed the delegates and wished them success.

Delegates representing different chapters discussed internal party organizational matters and ways to further expand the activities of educational, cultural, athletic and youth organizations working under the auspices of the Party.

The meeting touched upon the current political situation in Armenia, welcoming the positive changes taking place in the Homeland. The meeting reiterated its support for the principles adopted by the Velvet Revolution.

Various political and community issues were discussed, with emphasis on the situation within the Western Diocese of the Armenian Apostolic Church. Appropriate decisions were taken and resolutions were adopted as guidance for the next two years.

At the end of the meeting, a new Executive Committee was elected with the following members:

Vasken Khodanian (Chairman); Gabriel Moloyan (Vice Chair); Lena Manukian (Secretary); Diran Jeredjian, Vartan Koroghlian, Garine Depoyan, Vahe Atchabahian, Mehran Khatchadorian, Ruben Mughalian.

FM Mnatsakanyan Claims No Deadlock in Karabakh Talks

YEREVAN (RFE/RL) -- Foreign Minister Zohrab Mnatsakanyan insisted on Friday that long-running efforts to resolve the Nagorno-Karabakh conflict are not in deadlock, citing more high-level talks planned by Armenia and Azerbaijan.

"At least with regard to things relating to us, we do not see a deadlock," said Mnatsakanyan. "We are continuing to work very calmly because this work needs to be done as it concerns our security, regional security and peace."

"There is a dynamic in the negotiations and I hope that we can move forward quickly if there is mutual constructiveness," he told reporters.

A senior official from the Organization for Security and Cooperation in Europe confirmed on Thursday that Mnatsakanyan and Azerbaijan's Foreign Minister Elmar Mammadyarov will meet again on the sidelines of an OSCE ministerial gathering to be held Slovakia's capital Bratislava on December 5-6.

The two ministers most recently met in New York in late September. Mammadyarov said afterwards that he was "a bit disappointed" with the results of those talks held in the presence of the U.S., French and Russian co-chairs of the OSCE Minsk Group. He complained about the mediators' focus on confidence-building measures, rather than "substantive negotiations" sought by Baku.

Prime Minister Nikol Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev

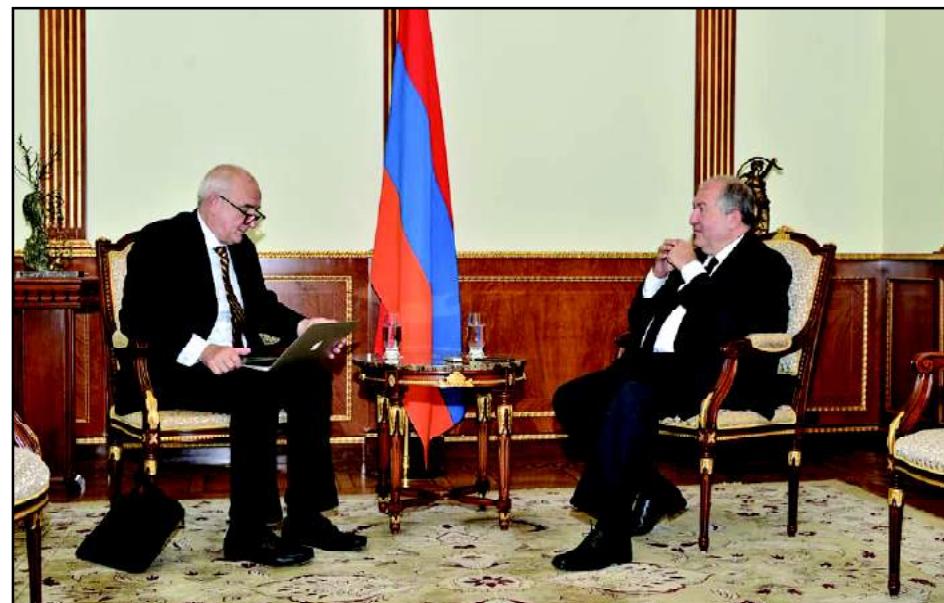
reportedly talked to each other at great length on the sidelines of an October 11 summit of former Soviet republics held in Turkmenistan. Mnatsakanyan described their conversation as "very useful" earlier this week.

The top Armenian diplomat said on Friday that Aliyev and Pashinian are "not yet planning" to meet again. "But anything can happen and develop in any direction, if necessary, and there are some understandings, ideas at the level of the two leaders regarding how meetings could be organized," he said.

"There are good ideas which I hope will be put into practice," Mnatsakanyan added without going into details.

The mediators met with Pashinian and Aliyev during their October 14-17 tour of the Karabakh conflict zone. In a joint statement, they said the two leaders promised to make more efforts to "prepare the populations for peace and reduce tensions."

Armenian President on Turkish Denial: Recognition is Strength, not Weakness

NEW YORK -- Recognition of something that you have done wrong is a strength, President of Armenia Armen Sarkissian said in an interview to the Opinion Columnist Roger Cohen of The New York Times.

"If you take Turkey recognizing the Armenian genocide, that will also be recognition of the fact Turkey is on its way to become a tolerant state," he added.

In his article the reporter touched upon the recent adoption of the Armenian Genocide resolution by the US House of Representatives.

"In every office there are images of Mount Ararat, which rises in Turkey, a symbol for Armenians of longing, pride, the hope of return and the suffering of the Armenian genocide that began in 1915 and involved the Ottoman Empire's killing of more than one million Armenians.

The House of Representatives, defying familiar Turkish warnings, this week passed a resolution recognizing that genocide. President Barack Obama never recognized it publicly, despite a promise to do so as a presidential candidate in 2008. Realpolitik won out over his principles", Roger Cohen said.

The opinion columnist also touched upon the history of the Nagorno Karabakh conflict, stating that today, Armenia's borders with Azerbaijan and Turkey are closed. Only

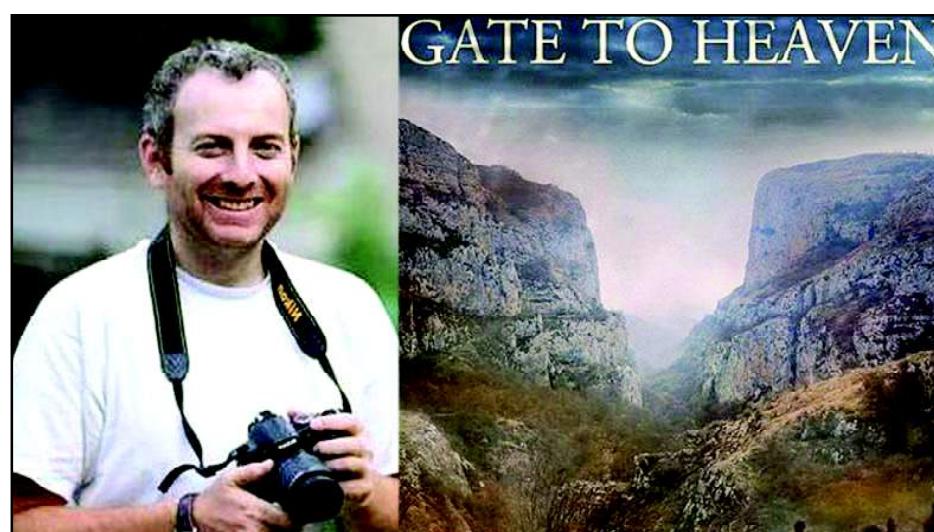
the borders with Georgia and Iran are open.

"Yet I found Armenians in upbeat mood! What do physical borders matter these days? The nearly three million citizens of Armenia are in constant touch with the many more millions of Armenians in the diaspora, who are sending money home. With a strong tech sector, Armenia sees itself as a start-up country. It's looking forward more than back", Roger Cohen said.

"The country's bloodless revolution in 2018 has not delivered paradise, but it has eliminated fatalism. People feel they have the freedom to try what they want", he said, adding that weeks of mass protests against corruption and cronyism brought down the old Armenian political class, much as massive demonstrations in Beirut, Baghdad and Santiago in recent weeks have brought down or shaken the governments of Lebanon, Iraq and Chile.

Touching upon the wave of changes taking place in the world ,Armen Sarkissian said old systems would not work. "We are living in a quantum world because more than half of life is virtual," he said. The notion of democracies functioning through elections every few years is outdated. He called Armenia "one of the first labs" to find new "rules or behavior" for a world where every individual has a voice that "is exercised and expressed daily."

"Black List": New Film About Alexander Lapshin's Extradition and Prosecution in Azerbaijan Under Production

YEREVAN -- Armenian film director Jivan Avetisyan has started working on his new production "Black list" that will feature Israeli-Russian blogger Alexander Lapshin as its main hero and the story of latter's imprisonment in Azerbaijan after travelling to Nagorno-Karabakh.

As Lapshin wrote on his Facebook page, the film will tell the story of the "dirty deal between Aliyev and Lukashenko", machinations inside the Azerbaijani leadership and the tortures and murder attempt against in detention.

Lapshin traveled to Nagorno-

Karabakh between April 2011 and October 2012. In 2016 he was arrested in Belarus at the request of the Azerbaijani authorities for what it said "illegally crossing the border of Azerbaijan," and was extradited to Baku. It resulted in a wide condemnation by international human rights organizations. Lapshin was sentenced to three years in prison in Baku, but was released to Israel after receiving a pardon by the president of Azerbaijan. Lapshin lodged a complaint to the European Court of Human Rights over his treatment in Azerbaijan which was accepted for investigation.

Leaders Of Armenia, Greece, Cyprus To Hold Summit In Yerevan

YEREVAN (RFE/RL) — The leaders of Armenia, Greece and Cyprus will hold their first-ever trilateral summit in Yerevan in January, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan announced on Tuesday while hosting a delegation led by Greek President Prokopios Pavlopoulos.

The possibility of such a summit was first addressed during a trilateral meeting of the three countries' foreign ministers in the Cypriot capital Nicosia in June.

Greeting Pavlopoulos in Yerevan, Pashinyan, as quoted by his press office, said: "The relations between the governments and the peoples of our [two] countries are at a very high level, and I hope that we will be able to establish more effective economic cooperation against this favorable back-

ground, as well as increase our level of cooperation in other areas and raise our results."

"We are looking forward to holding the first-ever Armenia-Greece-Cyprus trilateral summit in Yerevan in January. It is a very important event that will make our relations even more favorable," the Armenian leader added.

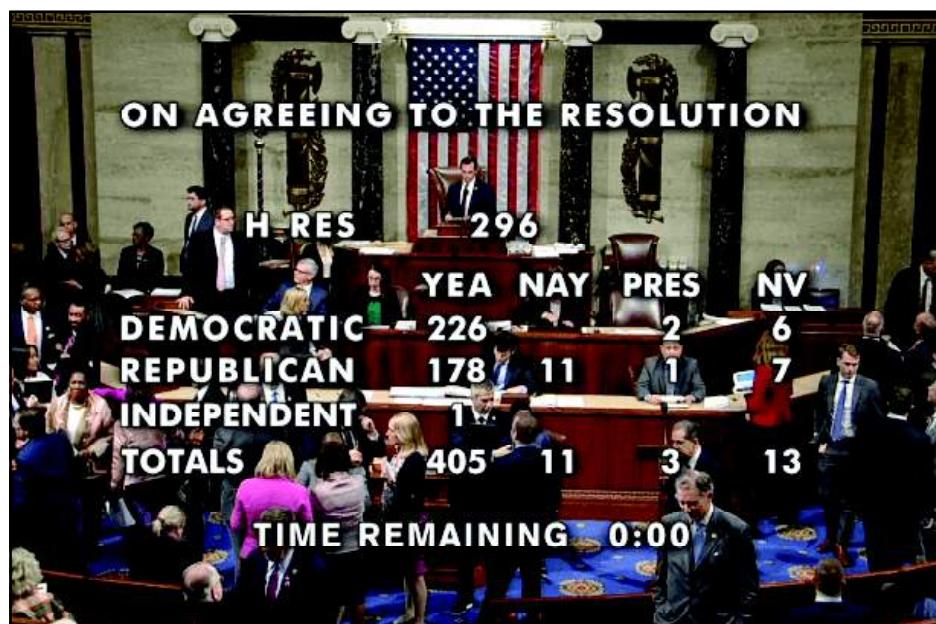
Pashinyan assured the Greek president, who arrived in Yerevan on a two-day official visit today, of the special attitude that Armenia has towards Greece.

Pavlopoulos, for his part, welcomed the efforts made by Armenia and Armenians towards the international recognition of the Armenian Genocide.

Continued on page 4

US Resolution 296:

Cause of Joy or Skepticism?

Below is Zoryan Institutes's evaluation;

Resolution 296, a remarkable achievement. The overwhelmingly positive vote is a statement in and of itself. Held in the United States House of Representatives on October 29, 2019, saw —405 for and 11 against.

What is the significance of the House passing this Resolution? What factors must we consider when digesting this consequential vote? The preamble to this “Resolution Affirming the United States Record on the Armenian Genocide” acknowledges previous, long, official US engagement with the Genocide and goes on to make three specific commitments:

1. Commemorate the Armenian Genocide through official recognition and remembrance;

2. Reject efforts to enlist, engage, or otherwise associate the United States Government with denial of the Armenian Genocide or any other genocide; and

3. Encourage education and public understanding of the facts of the Armenian Genocide, including the United States role in the humanitarian relief effort, and the relevance of the Armenian Genocide to modern-day crimes against humanity.

37 years of careful academic work at the Zoryan Institute, documenting, analyzing, publishing, and teaching about the incontestability of the Armenian Genocide, we recognize that this Resolution is an important step towards bringing the United States on the right side of history. Yet, due to all the past disappointments in this regard, there is some reason for skepticism.

The overt political leverage, and aggressive behind-the-scenes influence of Turkey have been very effective up to now. So why did the House of Representatives pass such a Resolution at this time? When we know, as suggested by Samantha Power, in her new book, *The Education of an Idealist: A Memoir*, that candidate Obama promised to officially recognize the Genocide in 2008, but once president, was constrained from doing so by his cadre of advisors.

It has been suggested that the House vote is a reaction to Turkey’s recent assault on the Kurds in northern Syria, allies of the United States fighting ISIS. Moreover, could the passing of the Resolution be a message to

President Trump, after his decision to bow down to Turkey and pull United States forces out of Syria, betraying the Kurds.

For one, could it be a slap on the wrist for Turkey, a NATO ally, over its \$2 billion USD agreement with Russia for the delivery of the S-400 air defence system units in 2017. Or further, could it be a response to Turkey’s progression with its relationship with Russia through the movement of troops and trade? Lastly, despite displeasure in the legislative body from both parties, is it because President Trump did not hold the economic sanctions placed on Turkey for very long?

The fate of the Resolution will become clearer as it faces a vote in the Senate as S. Res. 150, and the subsequent confirmation by President Trump. The senate resolution has 20 co-sponsors, 18 Democrat and 2 Republican. These numbers do not suggest bi-partisan support, especially considering Republicans are a majority in the Senate. One can expect that Turkey will pull out all the stops as it threatens, pressures, and cajoles the US government and individual politicians and diplomats, with the assistance of paid lobbyists, as it has successfully done so often in the past. (Turkey is reported to have spent nearly \$12 million on lobbying American officials during the first two years of the Trump presidency. (Samantha Power, “A Belated Recognition of Genocide by the House,” *The New York Times*, Oct. 29, 2019.)

It is our hope that the Senate will follow suit when considering this Resolution, and act in the same overwhelmingly positive manner. Further, we hope our skepticism will prove to be misplaced.

The recognition of the Armenian Genocide by the Senate would first and foremost stand for the truth, so clearly declared in July 1915 by Henry Morgenthau, the then representative of the State Department as the American Ambassador, when he wrote, “...from harrowing reports of eye witnesses it appears that a campaign of race extermination is in progress under a pretext of reprisal against rebellion” (Morgenthau, Henry, Jul. 16, 1915. W.H. Anderson, State Department).

This would, amongst other things, represent a step towards reconciliation with its own citizens, especially those of Armenian extraction,

Journey to the Other Side of the Barbed Wires the Lebanese Revolution '19

BY HAGOP A. KEUCHKARIAN

On October 17, we were surprised to receive an invitation of a journey to an unknown destination at an unknown time. The invitation however, assured that we would end up in a much better place.

We were told that the journey is one-way, there was no turning back. The departure points were more than one, the number of travelers approximately 1.5 million from 18 religious sects, of different age groups.

Our leading motive was the ambition to demolish poverty and slavery and overcome the barrier of misery. Although the destination was unknown, no one was worried, none of us had anything to lose, and we were all travelling fearlessly without any hesitation. The Journey had begun.

Two days later, the “pain” leading us, announced, “You are no longer travelers; you are revolutionaries, traveling on the alleyway of revolution.”

The journey was long, the roads were full of obstacles, people in cages were thrown all over the streets, many of them threatened us, blamed us “enough! Where are you going?” No obstacle was able to divert our path. As we progressed along the journey, everything behind seemed terrible, there was no turning back. On the third day, pirates tried to kidnap us, distract us and put an end to our journey. I was dazed; I thought “why were others unsatisfied with what we’re doing? What frightened them?”

On the fifth night, as I was sitting in my travelling tent, many thoughts started crossing my mind. I doubted

for whom neglect and/or denial of the Genocide has been extremely painful. Further, for the descendants of the survivors whose trauma and pain has been intergenerational, fueled by continued neglect and/or denial. It is an ethical and moral issue, and political expediency should never be more important to Ameri-

“how could pain, misery and poverty lead this journey? Would we really end up in a better place?” I couldn’t sleep all night, until the sun’s rays answered my question “after every dark night the sun rises again.” I came to a conclusion, and gladly wanted to share my thoughts with my friends, in a tired voice I announced “Comrades, wherever the journey leads us, for sure we’ll be in a much better place.”

Days passed, we faced new obstacles daily. On the eleventh day, we were exhausted, but nothing could have stopped us. Finally, on the twelfth day, we reached a border shielded by barbed wires. We were on Slavery-Freedom border. We were asked to wait; the destination is on the other side of the barbed wires.

After a long wait, I asked the guard standing on the border, “What’s the reason behind forbidding us to pass to the other side?” The guard replied, “the slaves demanded so, and the government agreed with their demand.”

The answer really shocked me. “Is there anything better than freedom?” I thought how can a single guard prevent 1.5 million people to cross the border? We were way stronger and rebellious than him. We revolted, and crossed to the other side of the barriers. The guard said “history will remember that you were the first group of travellers to cross this border.”

Pain, poverty, and misery stayed on the other side. They advised us “Let no one lead you there but hope and justice.” Stay free, and enjoy Freedom.

cans than upholding the truth. Last but not least, recognizing the Armenian Genocide can only bring hope to humanity, that we are able to challenge the forces that commit such atrocities and hopefully be able to help prevent its occurrence, for they will know their acts will not denied.

Armenia Fund 22nd Annual Telethon

Continued from page 1

regular water supply, free heating and electricity.

We call on Armenians from all over the world to take part in the all Armenian fundraising and contribute to the development of our communities.

A new, state-of-the-art website with innovative technologies has been launched at the same address, which makes the Fund’s work fully transparent and accountable to all Armenians. It also allows to make online donations in different preferable formats. <https://www.himnadram.org/hy/donate>.

Dr. Richard Hovannisian Honored for Lifetime Commitment to Armenian Genocide Studies

YEREVAN -- Professor Richard Hovannisian received on October 22 the most recent edition of the "Lori Rug," which is given by the historic Megerian Carpet Factory in Yerevan to leading advocates for the recognition of the Armenian Genocide.

"Only 100 such rugs will be created," said Raffi Megerian. "Among its recipients are George Clooney, the Pope, and now Richard Hovannisian - who has spent his half-century career pioneering the scholarship of the Armenian Genocide."

Richard Hovannisian was in Yerevan for the Teach For All annual global conference, co-hosted by Teach For Armenia, to deliver a series of lectures to 500 guests from 80 countries on Armenian history and the effects of the Armenian Genocide on modern-day Armenians.

A founder of Armenian Studies in the United States and the past holder of the AEF Chair in Modern Armenian History at UCLA, Dr. Hovannisian has been on the frontlines of the quest to bring recognition and justice for the Armenian Genocide. His tireless advocacy in making the

Armenian Genocide a mandatory part of the California education curriculum has been fundamental. His vast oral history collection of genocide survivors, now at the Shoah Foundation at USC, is the single most important oral history collection on the Armenian Genocide. His dozens of books on the lost provinces of Western Armenia have become must-reads for anyone wanting to understand what exactly was lost in the genocide. His one-man war to stop academic publishers from printing works of denial has been one of his most underrated services to the cause.

Dr. Hovannisian not only founded the Chair of Modern Armenian History at UCLA, but he also prevented a denialist Turkish chair from forming at that university. And he supported the founding of other chairs across the country, institutionalizing the study of Armenian history and the Armenian genocide for generations to come.

"Dr. Hovannisian has not only written history," said Larisa Hovannisian, Founder of Teach For Armenia and the professor's daughter-in-law. "He has made it."

Leaders Of Armenia, Greece, Cyprus

Continued from page 2

"This is very important, and we support this effort. On the other hand, we are glad that Armenia has recognized the Pontic Greek Genocide. We are also pleased that the U.S. House of Representatives recently recognized the Armenian Genocide. It is very important," said the Greek president, as quoted by the Armenian prime

minister's press office.

Armenia, Greece and Cyprus share a long history of mutual animosity with Turkey. Meeting in 2016 with then Armenian President Serzh Sargsian, Greece's then Prime Minister Alexis Tsipras said the Armenian and Greek peoples were both victims of genocide perpetrated by the Ottoman Turks during World War One. Ankara condemned that statement.

"The Promise: Contextualized with Testimony" at Ararat-Eskijian Museum

USC Shoah Foundation | IWITNESS

present THE PROMISE
Contextualized with Testimony

Watch & learn more about key scenes from *The Promise* with an expert consultant to the film & extend historical understanding with audiovisual testimony of Armenian Genocide survivors and witnesses.

Sunday, November 10, 2019 | 4 pm

Ararat-Eskijian Museum, Sheen Chapel
15105 Mission Hills Rd. Mission Hills, CA 91345
747-500-7584 | eskijian@ararat-eskijian-museum.com

RSVP at <http://bit.ly/ThePromise-at-AraratEskijian>

MISSION HILLS — The Ararat-Eskijian Museum (AEM) and USC Shoah Foundation are announcing an upcoming presentation "The Promise: Contextualized with Testimony". Sunday November 10th, 2019, 4PM Ararat-Eskijian Museum/Sheen Chapel 15105 Mission Hills Rd., Mission Hills Ca 91345.

This unique presentation invites the general public to watch key scenes from *The Promise* extended with audiovisual testimony of survivors and witnesses to the Armenian Genocide. Through an interactive guided viewing with Dr. Carla Garapedian and Sedda Antekelian, Education and Outreach Specialist, Armenian Genocide Education at USC Shoah Foundation, attendees will learn about significant details about the production of the film and how testimony extends the historical understanding of the Armenian Genocide beyond the film.

Dr. Carla Garapedian is the Associate Producer and Historical Consultant of *The Promise*, 2016.

Garapedian is an accomplished and renowned filmmaker, award-winning director of the film "Screamers", writer and broadcaster. Garapedian continues to produce film and documentaries, consults on diverse projects and programs and serves as an active advocate and researcher.

Sedda Antekelian is the Education and Outreach Specialist, Armenian Genocide education at USC Shoah Foundation. Antekelian develops testimony-based educational content for educators and students and leads educator training workshops on how to teach with testimony in the classroom. Antekelian has experience in the educational sphere for over eight years.

Free admission and open to the public.

For more information call the Ararat-Eskijian Museum at 747-500-7584 or e-mail Eskijian@ararat-eskijian-museum.com.

Live Stream through Ararat-Eskijian Museum.com Website or Facebook

Pashinian Urges CSTO Alliance

Continued from page 1

other CSTO member, has also supplied Azerbaijan with significant amounts of military hardware.

Both current and former leaders of Armenia raised the issue of military supplies to Azerbaijan before the CSTO in the past.

Pashinyan also chided Belarus and Kazakhstan for "openly" opposing the appointment of a new Armenian secretary-general of the CSTO when Yerevan recalled its representative in 2018. Eventually, the organization agreed on the appointment of an acting secretary-general before Belarus takes the rotating leadership role next year.

The Armenian prime minister also addressed the recent situation with the secretary-general's appointment as he met with the top parliamentarians from CSTO-member states, calling for changes in the organization's documents to avoid confusion in the future. "I think it will also raise the efficiency of our organization," Pashinyan stressed.

Responding to criticism heard from the Armenian side over relations of some CSTO members with Azerbaijan, Russian Ambassador to Armenia Sergey Kopyrkin ac-

knowledged on Monday that "issues of solidarity arise within the organization, including in the context of relations of separate countries with Azerbaijan." But the ambassador continued: "All these are important issues calling for attention and discussion. But behind such discussions the core day-to-day activities of the CSTO often go unnoticed."

In his remarks published by his press office Armenian Prime Minister Pashinyan also said today that the CSTO has a strategic importance for Armenia. He also described the Russian-led bloc as "a key factor for stability and security in our region."

"We attach great importance to all three dimensions of our cooperation within the CSTO. This is first of all foreign-policy coordination, military-technical cooperation and, of course, our common approach to security threats," Pashinyan said. "Of course, unfortunately, threats are also changing, and we need to respond to it adequately. Of course, our organization must meet the current regional and global realities. And I am very glad that we are cooperating quite constructively for the further development of the organization."

Զախաւեր Մտայնութիւն, Զախաւեր Գործողութիւն

ԴԵՆՐԻԿ ԱՍԱՍԵԱՆ

Սփիտոքի մէջ ամէն հայ մշտապէս մտահոգ է Հայ Դպրոցին ներկայ եւ ապագայի յարատեւ գոյութեան համար: Նորութիւն ըսած չենք ըլլար, եթէ ըսենք, որ Սփիտոքի մէջ ոչ մէկ միութիւն, կազմակերպութիւն, կամ ալ դպրոց, տնտեսապէս ինքնաբաւ չէ, չի կրնար ըլլալ: Բոլորն ալ տարէվերջին բաց կ'ունենան: Եւ այդ բացը մշտապէս կը գոցեն Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը (ինտ այսու՝ ՀԲԸ Միութիւն) եւ դրամատէրերն ու ժողովուրդը:

Օրերս յայտնի դարձաւ, որ ՀԲԸ Միութիւնը որոշած է փակել Փաստինայի շրջանի միակ՝ Վաչէ եւ թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանը, եւ որպէս քոյր վարժարան, միացնել կանոգա Պարկի Մանուկեան - Դեմիրճեան վարժարանին:

Վատահ եմ, այսօր ամէն հայ, ուր որ ալ ըլլաց, ցաւ կ'ըզգայ նման լուրն առնելով եւ, կամայ թէ ակամայ, չգիտնալով անզամ, թէ ինչ ըսել է ՀԲԸ Միութիւն, ցասում ով պիտի լեցուի իր ներշխարհը անբեկանելի նման որոշման համար: Ցաւալի, ներեցէք, անմտածուած որշումները սովորական դարձած են եւ բնորոշ՝ ՀԲԸ Միութեան գործունէութեանը վերջին 30 տարուան ընթացքին, երբ բնաւ հաշուի չ'առնուիր հասարակութեան, այս պարագային վարժարանի աշակերտութեան, ծնողաց եւ ուսուցչական մարմնին կարծիքը:

ՀԲԸ Միութեան վերին մարմնի՝ Ցակոր Պարոնեանի ըսածին պէս «Ազգային Ջոջերու» մասին վնահատական տալու լաւագոյն միջոցը ըստ իս, Խրիմեան Հայրիկի հետեւեալ տողերն են.

«Լոեմ, բերանս հողին տամ, թուղթ ու գրիչ սիրեմ, վասն զի, փորձառութեամբ հասկցայ, որ այս աշխարհին մէջ մարդ մէծ պաշտօնի գլուխ անցնելով կարող չէ անպէս մեծագործել, ինչպէս իւր ազգին փափաքն է...»:

Հաստ ՀԲԸ Միութեան դեկավարներու, Փաստինայի երկրորդական վարժարանը գոցելու հիմնական պատճառը նիւթական վնասն է, եւ աշակարտութեան թիւի նուազումը: Եւ ո՞վ է ըսողը, ՀԲԸ Միութեան նախագահ Պերճ Սեդրակեանը, թէեւ միլիարատէր Վաչէ Մանուկեանը 11 միլիոն տոլարի նուիրատութիւն ըրած է վարժարանին՝ «ՀԲԸ Միութեան վաչէ եւ թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարան» անուանակոչութեանը համար: Վաչէ Մանուկեան դպրոցին կողքին, յարակից շէնք-հանդիսաբահ մը կառուցած է, որ առաջմ կը գործածէ Գրիփոր Սաթամեանի ժատերախումբը:

Այս պարագային հարց է, թէ ինչո՞ւ 11 միլիոն տոլար անունի մը համար նուիրատութիւն ընող միլիարատէրը Բարեգործականին հետ տէր չի կանգնիր վարժարանին, երբ իր համար ոչինչ կ'արժէ վարժարանին տարեկան երկու միլիոն բացը գոցելը:

Խոշոր դրամատէր Ազգային բարերար Վաչէ Մանուկեանը հական նպաստ բերած է Հայաստանի վերապարթնումին՝ 65 միլիոն տոլար ներդնելով Հայաստանի տնտեսութեան մէջ: Պարզապէս յիշելու համար ըսենք, որ ան Անգլիոյ

մէջ մեծագումար անշարժ գոյքի տէր է, համաշխարհային չափանիշով մեծահարուստաներէն մին: Իրենն է մեծապէս ճանչուած ՀՏԾԲՀ համաշխարհային բանկը, որը մասնածիւլ ունի երեւանի մէջ եւ որուն 30 տոկոսը իրեն կը պատկանի: Հոս, Լոս Անջելոսի մէջ կ'աշխատցնէ Ձիարշաւարան, որ տեսակ մը բախտախաղի տեղ մըն է, տեսակ մը լաս վեգաս: Լոս Անջելոսի UCLA հակայ հիւանդանոցի երեք բարձրայարկ շէնքերուն մէկը իրեն կը պատկանի: Մանր հիւանդութեանս բերումով, ես 11 տարի, եւ այսօր ալ, մշտապէս հսկողութեան տակ եմ հիւանդանոցին կողքէ եւ ամէն երթալուս թիւ 100 շէնքին ճակատին կը կարդամ Vache & Tamar Manukian անունը եւ հպարտութեամբ կը լեցուի հոգիս, իսկ այս օրերուն, վերը յիշատակուած դէպէրուն պատճառով անքուն զիշերներու ընդմէջէն կը մտածեմ թէ՝ լաւ չէ՞ր ըլլար արդեօք, որ անուանակոչութեան համար 11 միջինը արուած ըլլար Փաստինայի երկրորդական վարժարանին՝ յարատեւ գոյատեւմանը սիրոյն, տեսակ մը «թէթեւցուցած» ըլլալով Պերճ Սեդրակեանին «բեռը»....:

Հայկական իրականութեան մէջ ամենէն շատ դրամ ունեցող հաստատութիւնը Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնն է, որու տնօրինը 2002 թուականէն սկսեալ իրաւաբան Պերճ Սեդրակեանն է: Խնչպէս նախորդ նախագահ Լուիզ Սիմոնը, ինք եւս «Ճեռնիկական Պարագան» է՝ Սփիտոքի նկատմամբ:

Ժամանակին Լուիզ Սիմոնէն սկսաւ «Ճարդը» Սփիտոքի որոշ կառույցներու հանդէպ: Անցեալ դարու 80-ականներուն Հոլիվուդի մէջ գոցուեցաւ Լարչմոնտա պողոտային վրայ գտնուող ՀԲԸ Միութեան կեդրոնը, ուր կը գործէին դէկավութեանս տակ գտնուող վառայիշը կամարդ ամբողջ աշխարհի հայերի համար հզոր կրթօճախը վերաբացելուն: Մենք հաւատում ենք, որ խելացի եւ համաշխարհայնեցուած հայ երիտասարդներ կրթելու ամէնաողիդ ճանապարհը գործուն եւ ծաղկուն կրթական հաստատութիւններ ունենալն է: Մենք հաւատում ենք, որ ուժեղ եւ կենսունակ Սփիտոքը ուժեղ եւ բարգաւաճ հայրենիքի գրաւականն է»:

Մարմնին որոշումը կիպրոսի Մելովնեան կրթական հաստատութեան փակման մասին, ես անմիջապէս անդրադարձայ նիւթին եւ մէջտեղ հանեցի «Մելովնեան»ը նպարատուն չէ, ծախու չի հանուիր» յօդուածը՝ շատ ալ վստահ չըլլալով, որ «Նոր օր» կը տաքէ: Սակայն խիզախ, ջերմ հայրեանասէր վաչէ Մեծիրճեան տապեց նիւթիւ: Դժուար չէր ենթադրել, որ բարեկամիս «գլուխ պիտի չշոյէր» ՀԲԸ Միութեան վերին մարմնը, ինչ որ ապագան ցոյց տուաւ...

Այս յօդուածէն ետք (թէրեւս ատէկ առաջ ալ, ես տեղեակ չեմ, չեն. Ա.) համազգային շարժումով սկսաւ պայքարը ՀԲԸ Միութեան ազգաքանդ որոշումին դէմ: Դեռ բոլորովին վերջերս հայաստանի Ազգային դողի նախագահ Արարատ Միութեանին՝ Մելովնեանը վերաբանալու խորանքով: Ահա քանի մը տող այդ նամակէն, որ տպագրուած է Հայաստանի «Առաւոտ» օրաթերթի Յուլիս 13ի համարին մէջ:

«...Դժբախտաբար, երեսն նիւթական հետաքրքրութիւններն աւելի են արժեւորուում, քան ազգանուէր գործը: Մեր ազնիւ պայքարը ՀԲԸ Միութեան նախագահ Պերճ Սեդրակեանի դէմ է՝ միութեան ամբողջ աշխարհի հայերի համար հզոր կրթօճախը վերաբացելուն: Մենք հաւատում ենք Պերճ Սեդրակեանի դէմ՝ միութեան ամբողջ աշխարհի հայերի համար հզոր կրթօճախը վերաբացելուն: Վերը կամի պայքարը ՀԲԸ Միութեան նախագահ Պերճ Սեդրակեանի դէմ է՝ միութեան ամբողջ աշխարհի հայերի համար հզոր կրթօճախը վերաբացելուն: Պարապա խօսք չէ ըսած Պրն. Պերճ: Ես օդին մէջ պարապ կրակողներէն չեմ եւ չեմ ալ զղար ըսածներու համար, մանաւանդ մէկումը առջեւ, որ ի լուր աշխարհի կը յայտարարէ, թէ ՀԲԸ լովնեանը գոցելով՝ յաջողութիւն մը արձանագրուած է, եւ գիտէ՝ ք ինչու, որ ուժեղ եւ կենսունակ մէջ կը հոսին:

Պարապ խօսք չէ ըսած Պրն.

Պերճ: Ես օդին մէջ պարապ կրակողներէն չեմ եւ չեմ ալ զղար ըսածներու համար, մանաւանդ մէկումը առջեւ, որ ի լուր աշխարհի կը յայտարարէ, թէ ՀԲԸ լովնեանը գոցելով՝ յաջողութիւն մը արձանագրուած է, եւ գիտէ՝ ք ինչու, որ ուժեղ եւ կենսունակ մէջ կը հոսին:

- Մելովնեանցի ըլլալը չի բացարութիւր, այլ՝ ԿԱՊՐՈՒԻԻ...

Լաւ ալ նկատած են Հայաստանի մէլովնեանցիները՝ «Նիւթական հետաքրքրութիւններ»՝ միտքքը բարձրածացնելով: Հարցնենք իրեն.

- Ի՞նչ նոր բանի մը պիտի ծառակաց առաջ ալ, ես տեղեակ չեմ, չեն. Ա.) համազգային շարժումով սկսաւ պայքարը ՀԲԸ Միութեան ազգաքանդ որոշումին դէմ: Դեռ բոլորովին վերջերս հայաստանի Ազգային դողի նախագահ Արարատ Միութեանին՝ Մելովնեանը վերաբանալու խորանքով: Ահա քանի մը տող այդ նամակէն, որ տպագրուած է Հայաստանի «Առաւոտ» օրաթերթի Յուլիս 13ի համարին մէջ.

«...Դժբախտաբար, երեսն նիւթական հետաքրքրութիւններն աւելի են արժեւորուում, քան ազգանուէր գործը: Մեր ազնիւ պայքարը ՀԲԸ Միութեան նախագահ Պերճ Սեդրակեանի դէմ՝ միութեան ամբողջ աշխարհի հայերի համար հզոր կրթօճախը վերաբացելուն: Վերը կամի պարապ կրակողներէն չեմ եւ չեմ ալ զղար ըսածներու համար, մանաւանդ մէկումը առջեւ, որ ի լուր աշխարհի կը յայտարարէ, թէ ՀԲԸ լովնեանը գոցելով՝ յաջողութիւն մը արձանագրուած է, եւ գիտէ՝ ք ինչու, որ ուժեղ եւ կենսունակ մէջ կը հոսին:

- Պարապ խօսք չէ ըսած Պրն.

Պերճ: Ես օդին մէջ պարապ կրակողներէն չեմ եւ չեմ ալ զղար ըսածներու համար, մանաւանդ մէկումը առջեւ, որ ի լուր աշխարհի կը յայտարարէ, թէ ՀԲԸ լովնեանը գոցելով՝ յաջողութիւն մը արձանագրուած է, եւ գիտէ՝ ք ինչու, որ ուժեղ եւ կենսունակ մէջ կը հոսին:</p

Ծոապեցէք. Մի՛ Ուշանաք. Ծոապեցէք

ԱՐԵՏԻ ԱՐՁՈՒԿ

իրօք, բախտաւոր օրերու մէջ
են մէր արեւելահայ զարմիկներն
ու զարմուհիները: Պէտք է խայտան
օրն ի բուն: Նախանձը կը գրգռէ
իրենց հանդէպ: Երանելի՛ են փաս-
տորին:

Այս անօրինակ մտորումը ունեցայ, երբ Դիմատետրին էջերը քրքրելուս ընթացքին, դիմացս յայտնուեցաւ հրապուրիչ ծանուցում մը: ԱՄՆ-ի գաղթականութեան պետական բաժանմունքը, Երեւանի իր գրասենեակին միջոցաւ կը յայտնէ, թէ ԱՄՆ ներգաղթելու «Green Card»-ի վիճակածութեան վերջին ժամկետը նոյեմբեր 5-ն է: Ան կը հրաւիրէ հայրենին մեր ժողովուրդը դիմելու այս բարեաստիկ հնարաւորութեան եւ ինչու չէ, յաշողութեան պարագային, կրնան ձեռք ձգել այնքան բարձայի «Green Card»-ու:

Օ. բացառիկ հնարաւորութիւն:

Հայրենիքը հայաթափող այս
գրասենեակը խիստ բարեացակամ
է, ծառայասէր իր «առաքելու-
թեան» մէջ, տրամադիր՝ առաւե-
լագոյնս օժանդակելու դիմորդնե-
րը, որովհետեւ՝ կ'աշխատի Շաբաթ
եւ Կիրակի օրերը՝ առաւօտեան
ժամը 10-էն երեկոյեան 6-ը։ Հաս-
ցէն՝ Բուզանդի փողոց, Երեւանի
կեղրոնական մասին մէջ, ինսայե-
լով շատերու փոխադրութեան տաղ-
պուկո։

Ի դեպ, տարբեր միջոցներով
պլատմերու ալ պէտք չկայ իմանալու
համար փրկարար «Green Card»-ը
շահելու հասցէն եւ ձեւակերպում-
ները, քանի երեւանի տարբեր
վայրերու մէջ կարելի է գտնել
անոր մեծկակ, լացնող, աչք ծակող
ծանուցումները։ Ազատ են մար-
դիկ։ Հայրենիքը կրծող այս վարա-
կը անարգել կը դործէ, կամ կ'աւե-
րէ։ ինչպէս որ կ'ուզէ։

Սարսուռ կը պատճառեն պաշտօնական այն թիւերը, որոնք սփոռւած են ԱՄՆ-ի պետական գրասենեակէն: Արդարեւ, 2018-ին «Green Card»-ի խաղարկութեան դիմած են 110 հազար 725 քաղաքացին: Ասոնք դիմողներն են, որ իրենց տիկիններով ու զաւակներով կը հաշուէ 267 հազար 67 հայաստանցի (156 հազար 342-ը ընտանիքի անդամներ): 2018-ին դիմողները բաղդատած 2017-ի դիմողներուն, աւելի են 14 հազար 336 քաղաքացիներով: 2017-ին վիճակախաղին մասնակցած են 96 հազար 389 քաղաքացի (ընտանիքներով՝ 226 հազար 545 մարդ): Իսկ 2016-ին՝ գրանցուած է 71 հազար 854 դիմորդ (ընտանիքներով՝ 168 հազար 115 քաղաքացի): Հստ նոյն աղեւուին, 2018-ին շահած են 2844 «բախտաւորներ», 2017-ին՝ 1669 «երջանիկներ», 2016-ին՝ 1277

«Երանելիներ»:
Պարզօրէն կ'երեւի, թէ տար-
ուէ տարի, երազային «Green Card»-
ը առաւել կը հրապուրէ աւելի մեծ
թիւով արեւելահայ զանգուածներ։
Եւ ըստ վերջին լուրերուն, հերթեր
գոյացած են անոր գրասենեակին
առջեւ։ Ուրեմն՝ շտապեցէ՛ք, մի՛
ուշանաք, փորձեցէ՛ք ձեր բախտը,
եթէ ոչ այս տարի, գոնէ յաջորդ
տարի։ Շտապեցէ՛ք, մի՛ ուշանաք։
Շտապեցէ՛ք;

2014-ին, Երեւանի մէջ ծանօթացուցին հայորդիի մը, որպէս հայրենասէր: 2015-ին, Երբ հարգուցի ալոր նոր ծանօթին մասին,

պատասխանեցին՝ «ԱՄՆ է գնացել: «Green Card» էր շահել»:

Սիմթարական կէտ մը պէտք
է նշենք հոս. հայրենալքումի մե-
րօրեայ ասպետները, երբ ԱՄՆ կը
համենին, ի հարկէ չեն մոռնար
Ապրիլ 24-ի երթին մասնակցու-
թիւնը: Կը մնան պահանջատէր,
հողեր կ'ուզեն թուրքիացէն, կը
սպառնան ջախջախնել թուրքիան
եւ անոր վերնախաւը: Զեն մոռնար
հայկական ազգային աւանդոյթնե-
րը՝ իրենց անզլիախօս զաւակնե-
րով, մեքսիքացի, սեւամորթ կամ
չիլիցի հարս ու փեսաներով: Պէտք
ըլլայ: Արցախի հայկականութիւնը
հաստատող պաստառներ բարձրաց-
նելով: Հայրենիքն փախածներ շատ
կը սիրեն հայրենիքը: Հեռուներէն
ինչ քաղցր է հողն ու անոր միջոցը:

Դէպի «Green Card»-ի գրաստանեակներ շտապող մարդոց հետքին երեւոյթը ի՞նչ է, եթէ ոչ՝ սպիտակի ջարոդ։ Ժամանակին ափիւռքահայութիւնը վտանգուած էր այս անսարիւն եաթաղանով, զուն մի ըսեր՝ արեւելահայ հայրենաբնակները աւելի եւս տրամադիր են անձնատուր ըլլալու այս հայակուլ վտանգին։ Այն ալ՝ ազատ, անկախ, հպարտ, յաղթանակած Հայաստանի առկա տեսական ի տես։ Երեւի տարիներ սպասած են անկախութեան՝ անկախօրէն սպրդելու համար, աստ եւ անդ։

Հոսքը միայն «Green Card»-ի ուղղութեամբ չէ: Երանի ալդպէկս ըլլար: Նոյն թափով մարդիկ կը փութան Ռուսաստանի տափաստաններ, Միջին Ասիրյա աւագուտքներ, Սիակերիոյ ու Սահալինի սառցադաշտեր: Ժամանակին, Հայաստանին մարդիկ բռնի կերպով Միպերիա կ'աքսորուէին, արցունքոտաչքերով կը հեռանալին, տառապանքի ու մահուան զարհուրով շղթայակապ կ'ուղղուէին: Խսկ հիմա, ուրախութեան արցունքներով կը հեռանան Սիպերիա եւ կը յայտարարեն՝ «Էնտեղ աշխատանք կայ, փող կայ, լաւ ենք ապրում, էլլի». անշուշտ հայերէնին անծանօթ իրենց զաւակներուն առջեւացապէս ըսելով: Երջանկութեան արցունքներ, որոնք պիտի ձուլեն ազգը համօրէն: Եւ զարմանալի, ամերիկացունչ գրասենեակներու հերթերուն նմանատիպ հերթեր կան, այս անգամ Ռուսաստան աշխատանքի մեկնելու: Շտապեցէ՛ք, մի՛ ու, անառօ: Շտապեցէ՛ք:

ոռուչ ապրումը տեղին չէ՞։
Ապրիլ 24-ի հերթական քայլարշաւին ի՞նչ տեսնեմ, շուրջսովոր հայրենիքը լքած հայորդիներ։ Հող կ'ուզեն, արդարութիւն կը պահանջեն։ Եւ ահա կապանէն Նիկոսիա փախած հայուհին, իր յունացած զաւակներով Արեւմտեան Հայաստանի տարածքները կը պահանջէ։ Հանելուկ։ Հայկական Հանէւսուկ։

Համենուկ:

Բարեբախտաբար, կայ նաեւ
այլ հոսանք մը: Սփոփիչ մթնոլորտ
մը: Կը կարդանք որ Երեւանի մէջ
բացուած է գրասենեակ մը, հայրե-

Նադարձ հայոց առաջնակին եւ

կենսական հարցերուն ուղղութիւն
ցոյց տալու համար. սատրելու
հայրենադարձութեան շարժումին
յատկապէս՝ Սուրբիայէն, իրաքէն
Լիբանանէն, Պոլիսէն հայրենահաս-
տատ ընտանիքներուն։ Ուրեմն
ականատեսն ենք հակընթաց հո-
սանքներու՝ արեւելահայերու փա-
խուսա հողէն, սփիւռքահայերու
վերադարձ դէաի հայրենիք։

Հետաքրքրական մասունք մը
Խրիմեան Հայրիկէն: 1898-ին, Հա-
յոց Հայրիկը նկատի առնելով հա-
յութեան բազմացումը ԱՄՆ-ի մէջ
եւ ընդառաջնելով տեղւոցն հայու-
թեան խնդրանքին, առաջին առաջ-
նորդ սրբազնը կը լոէ ԱՄՆ եւ կը
հրապարակէ կոնդակ մը այս առի-
թով: Այդ շրջանին հայութիւնը
նորակազմ գաղութին մէջ կը հաշ-
ուէր 15 հազար հայ: Գիրքը որուն
մէջ կը գտնուի կոնդակին պատճէ-
նը, լոյս տեսած է 1945-ին, ուր կը

Նշուի, որ հայութեան թիւը արդէն
դարձած է 125 հազարէն աւելի:
Կոնդակին մէջ, Խրիմեանի ծանօթ
սրտագեղ ողիով գրուած, կը կար-
դանք. «Թող նոր աշխարհի կեան-
քը՝ իր ամէն չքեղութիւններով եւ
փայլերով զձեզ չըրապուրէ. լիւե-
ցէ՛ք, որ դուք պանդուխտ էք այդ
օտար երկրում. լիշեցէ՛ք որ մի օր
Խրայէլի նման Տէր Աստուած զձեզ
պիտի հանէ աց պանդիստութեան
աշխարհէն՝ դէպի ձեր հայրենի
երկիրը. լիշեցէ՛ք որ օտարը միշտ
օտար է»:

ՀՅկ ու բարեմիտ Խրիմեան:
Ի՞նչ իմանար որ 120 տարի ետք
հայութիւնը ոչ թէ հայրենիք պիտի
վերադառնար, այլ հայրենիքն ու
Միջին Արեւելքին հարիւր հազա-
րաւորներով պիտի շտապէին ԱՄՆ՝
15 հազարէն համանելով աւելի քան
մէկ ու կէս միլիոնի: Եւ այն ալ

Chap. n tø 19

Monrovia-ի Dignity գերեզմանատան մէջ
պիտի տրամադրուի յատուկ Հայկական բաժին մը
որուն անոնք պիտի ոլլայ Արարատ:

Շատ լաւ պայմաններով եւ յարմար ամսական վճարումներով:

‘Նախքան Ձեր ծրագիրներուն ու առավելութիւններուն մասն
Ձեզի կառաջարկով՝

- 1- Ωτρι παιδικωνεστηρων τι δωκισκροι θαριμωρ δωπωμποιθιστηρ
 - 2- Οιδησηρ ουατι φωλημαν τη γητηρικωτηρητησεων δωπωμποιθιστηρ
γιαριμωρ φιδησηρη

Նոր Հրատարակութիւն. Յորդանանի Հայերը

ԱՐԱՔՈ ՓԱԾԱՅԵԱՆ

ՀՀ Գիտութիւնների Ազգային
Ակադեմիա, Արեւելագիտութեան
Ինստիտուտ

Օրենքու Հայկագեան Համալսարանի Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութիւնների Կեղրոնը հատարակեց «Յորդանանի Հայերը» վերտառութեամբ հերթական հատորը (519 էջ), որտեղ ամփոփուած են նոյն խորագրով 2016 Մայիսի 22-24-ը Պէջութում անցկացուած գիտաժողովի նիւթերը: Նշենք, որ Հայկագեան Համալսարանն արդէն մի քանի տարի է, ինչ նախաձեռնել է Սփիւռքի համայնքներին վերաբերող եւ շարունակական բնոյթ կրող գիտաժողովների շարք, որոնց նիւթերը յետազգում հատարակում են:

Ներկայ հատորի մէջ տեղ են
գտել Փրոֆ. Հինու Ապու Շաարի
«Յորդանանի պատմութիւնը օս-
մանեան եւ անկախութեան շրջա-
նում 1850-1946», Փրոֆ. Քլոտ
Մութաֆեանի «Հայկական աւատ-
ները Յորդանանում 12-14-րդ դդ.»,
Դոկտ. Հիլմար Քաջ զէ ըի «Հայ
տեղահանուածները Հառարանում եւ
Քարաքում Հայոց Յեղապահնու-
թեան շրջանում»), Դոկտ. Ճոն
Արմաճանիի «Յոր դանանի սահ-
մանադրութիւնը եւ փոքրամաս-
նութիւնների իրաւունքները»,
Դոկտ. Անդրանիկ Տագէսեանի
«Փոքրապատում ՀԲՀՄ Ամմանի
(1929-1955), Ռուսէլֆայի (1939-
61), Զարքայի (1941-59) եւ Քարա-
քի (1941-46) մասնածիւղերուն»,
նաեւ՝ «Ժողովրդագրական քաղ-
ուածքներ Ամմանի Ս. Թագէսու
եկեղեցիի պսակի, մկրտութեան եւ
մահուան տոմարներէն 1922-2013»),
Դոկտ. Աննա Օհաննէսեան-Շարիէ-
նի «Հայ կանանց ժառանգ ները
Հարաւային Յորդանանում», Ալին
Պենէսեանի «Հայերը Յորդանանի
հիւսիսում եւ հարաւում»), Սիլվա
Պալսարեան-ՄԵնեքչեանի «ՀՄՀՄ
Ամման. մեկուսի մասնածիւղ», Յա-
կոբ Սերփէքեանի «Ռուսէլֆայի
հայէրը», Գէորգ Մարլեանի «Հա-
յերի ներգաղթը Յորդանանում եւ
քաղաքացիութեան ձեռքբերումը
1928-1954». նաեւ՝ «Իոպահտի եւ

1928-1934», սաև «Ղրղիզար և Հիւսիսային Յորդանանի հայք ըլը», Եղիա Թաշենանի «Թագաւորների լուսանկարիչը. Յակոբ Պէրայէրեանի կենսագրութիւնը», Սիլվա Սարգսեան-Հայրա պետեանի «Հայ համայնքի ձեւաւորումը Ամմանում», Ռոգէթ Ալեք եան-Մահսերէճեանի «Յորդանանի ազգային մարզական միու թիւնը», Արսինէ ծածպագեանի «Յորդանանի

Հայ Օգոստի թեան Միու թեան «Արագ» մասնաճիւղը», Ներսէս Ներսէսեանի «Յորդանանի հայ գաղութի դէմքեր եւ Յորդանանի հայկական եկեղեցիները», Հրածին Վարդանեանի «Սփիւրքահայութեան Հետ Մշակութային կապի կոմիտէն եւ Յորդանանահայութիւնը 1964-1990», Մատ լէն Մեծակոբեանի «Յորդանանի հայերը համարկման եւ Մայր հայրենիքի հետ կապի միջեւ», Վիգէն Ասլանեանի «Յորդանանի հայերի մասնակցութիւնը հասարակական կեանքում», Դոկտ. Լուսին Թամինեանի «Սփիւրքահայ կնոջ ինքնութեան ձեւաւո ըուռմը», Դոկտ. Արաքս Փաշայեանի «Յորդանանի հայ համայնքը. արդի հիմնախնդիրներ», Դոկտ. Վահրամ Շեմմասեանի «Հայոց Ցեղասպանութեան վերապրոդները Պաղեստինում եւ Անդր լոր-

դանանում առաջին աշխարհամարտի վերջին»), Մարալ Ներսիսեանի «Յորդանանի հայ կրթօճախները»), Պերճ ծամ պազ ենանի «Յիշողութիւններ Յորդանանի հայ աւետարանական համայնքի մասին»», Յարութ Զեքիինեանի «Հորդանանի հայերը. յուշեր, դրուագներ 1967-1978»), Հերի Յակոբեանի «Հայընտանիք. յաւերժական համբորդութիւն» յօդուածները:

Հասորի վերջում «Յաւելուած» բաժինն է, որտեղ կան արժեքաւոր փաստեր համայնքի ազգագլուխութեան, կրթական, ժողովրդագրական, մարզական եւ այլ ոլորտների մասին: Այստեղ տեղ է գտել ամմանահայ գրող Թագէոս Եսայեանի «Կեանքս ինչպէս որ էր» նոթագրութիւնը: Նշուած բաժնում կան տեղեկութիւններ նաեւ հեղինակների մասին: Կայ կարճ տեղեկատուութիւն գիտաժողովի մասին (գետեղուած են գիտաժողովի բացման եւ փակման խօսքերը, նաեւ՝ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի հայկական համայնքների բաժնի տնօրին Դոկտ. Ռազմիկ Փանոսեանի ողջոցնի խօսքը): Գիտաժողովի կազմակերպիչներն իրենց երախտագիտութիւնն են յայտնել Պրն. Երջօ Սամուէլեանին, ինչպէս նաեւ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկին՝ աջակցութեան համար:

Նշենք, որ հանդիսութեանը
յաջորդել է յորդանանահայ լու-
սանկարիչ Միքօ Գիգիրեանի լու-
սանկարուսական ոռոքահանուէսո:

Հասպարհչապան ցուցաբանամիջամբ:
Հայկագեան Համալսարանի
ռեկտորը նշել է, որ չնայած հայա-
պահպանութեան եւ այլ ոլորտնե-
րում նկատուող որոշակի բացասա-
կան միտումներին, պէտք է փորձել
հասկանալ, թէ ստեղծուած իրավի-
ճակում, ի սպաս հայ համայնքնե-
րի, ինչ շահեկան լուծումներ կա-
րելի է գտնել: Իր հերթին, Դոկտ.
Անդրանիկ Տագէսեանը նկատում է,
որ Միջին Արեւելքում հայապահ-
պանութեան համար ներկայութև
բաւական լուրջ մարտահրատէրներ
են ձեւաւորուել, սակայն մինչ օրս
Հայաստանի Հանրապէտութիւնը
յատակ քաղաքականութիւն, առա-
ւել եւս ուազժավարութիւն նմանօ-
րինակ խնդիրների հետ կապուած՝
չունի: Ըստ այդմ՝ հաշուի առնելով
տարածաշրջանում հայ համայնք-
ների մշուշոտ հեռանկարը, ճիշդ
կը լինէր, եթէ Հայաստանի Հանրա-
պէտութիւնը գործնական քայլեր
ձեռնարկէր այդ ուղղութեամբ:

Հատորի մէջ զետեղուած են
Յորդանանի հայ համայնքի տար-
բեր փուլերին ու համայնքային
կեանքին վերաբերող տասնեակ լու-

սանկարներ, որոնք ունեն բացառիկ վաւերագրական նշանակութիւն: Նշենք, որ հատորում տեղ գտած բոլոր յօդուածներն արժէքաւոր են եւ աչքի են ընկնում գիտական կարեւորութեամբ ընդգրկելով համայնքի պատմութեան տարբեր ժամանակահատուածներ ու իրար չկրկնող, տարաբնոյթ ինողիրներ: Դրանցից շատերը հիմնուած են արխիւացին նիւթերի, դաշտացին հետազոտութիւնների, սեփական ընտանիքների ու անձնական պատմութիւնների վրայ: Հատորում գետեղուած նիւթերն ու յօդուածները խիստ կարեւոր նշանակութիւն ունեն Հայոց Յեղապահանութիւնից եւ Կիլիկիայի հայաթափումից յետոյ ձեւաւորուած:

Յորդանանի հայ համայնքի
ստեղծած նիւթական, հոգեւոր են
ազգային մշակովթի ուսումնասիթ-
րութեան ոլրոտում: Հասորում ներ-
կայացուած են դէպի Յորդանան
հայերի գաղթի ուղիները, առաջին
գաղթակայանները, հայ աղջիկնե-
րի՝ պետուիինների հետ ամուսնա-
նալու պատմութիւնները, Յորդա-
նանում հայ համայնքի կայացման
ամբողջ պատմութիւնը, հայաշատ
քաղաքները, որոնք յետագայում
կորցրեցին իրենց նշանակութիւնը,
մի խօսքով՝ հայ համայնքի հաս-
տատութենականացման գործընթա-
ցը: Ներկայացուած են նաեւ Յոր-
դանանում երեւելի հայերի գոր-
ծունէութիւնը, հայերի ներդրուումը
Յորդանանի հասարակական, ընկե-
րատնտեսական, մշակութային
կեանքում եւ այլեւայլ ոլրոտնե-
րում: Քննարկման առարկայ են
դարձել նաեւ հայ համայնք-պե-
տութիւն յարաբերութիւնները
Յորդանանում փոքրամ ամութիւն-
ների կարգավիճակը: Առանձին յոդ-
ուածներում լուսաբանուում են Յոր-
դանանում հայկական ինքնութեան
խնդիրները, Յորդանանի հայ հա-

մայնքի անցեալի եւ ներկայի մարտահրատէրները, Հայաստանի դերը յորդանանահայ համայնքին հայպահպանութեան խնդիրներում օգնելու հարցում:

Հարկ է Նկատի ունենալ, որ
Հաստորն ունի բացառիկ կարեւոր
աղբիւրագիտական նշանակութիւն,
նոյնիսկ՝ հանրագիտարամային ար-
ժեք, քանի որ մինչ օրս Ցորդանա-
նի հայ համայնքի վերաբերեալ
խորքային ուսումնասիրութիւններ
չկային: Համայնքի ամբողջական
եւ բազմակողմ պատմութիւնը, կա-
րելի է ասել, կարօտ էր հետազօ-
տութեան: Հատորը նոր լոյս է
սփոռում յորդանանահայերի նոր,
նորագոյն եւ շրջանի խնդիրներին՝
առանձնացնելով այն մարտահրա-
ւերները, որոնց ներկայում բախ-
ւում է համայնքը:

Նշենք, որ Յորդանանում այժմ
ապրում են մօտ 3000 հայեր: Յոր-
դանանի հայ համայնքը Սփիւռքի
աւանդական համայնքներից է, ու-
նի իր ներքին ենթակառուցուածք-
ները: Համայնքը կազմուած է ըն-
կերային եւ դաւանական տարբեր
շերտերից: Մանրակշխո հատուածը
Հայ Առաքելական Եկեղեցու հետե-
ւորդներն են, աւելի փոքր մաս են
կազմում հայ կաթոլիկները: Կայ
երեք Եկեղեցի՝ առաքելական ուղղ-
ուածութեամբ երկու՝ Ս. Թագէոս,
Ս. Կարապետ եւ մէկ կաթողիկէ: Ս.
Թագէոս Եկեղեցու շրջանակներում
գործում է վեցամեայ իւզպաշեան-
կիւլպենկեան վարժարանը: Յոր-
դանանի հայերն այդ երկրի լիի-
րաւ քաղաքացիներ են, ազատորէն
դաւանում են սեփական կրօնը՝
վայելելով թէ՛ Հաշիմեան իշխող
թագաւորական ընտանիքի եւ թէ՛
հասարակութեան համակրանքն ու
աջակցութիւնը: Հայերը լաւ հա-
մարում ունեն՝ որպէս երկրի նուիր-
եալ քաղաքացիներ:

Ծառ.թ էջ 19

ԾՆՈՐԲԱՆԴԵՍ

Նուիրուած՝

ԲԺ. ՎԱՐԴԱՆ ԹԱՇԹԵԱՆԻ ՆՈՐԱՏԻՊ ՀԱՏՈՐԻՆ

Հովանաւորութեամբ

Եղիսաբետ

Համագգային և Թէքէնան

Ութային Միութ

ԻԱՀԱԿԵՆ ԱԱԵ

Ամերիկահայ

ԳԵՐԱԿՐԵԱՆԻ ՅԱՅՆՈՒԹՅ

Likewise, 17 September 2019, by Dr. James S. K.

Վրիավի, 17 Սովորսի, 2019, գ. Ա. Տամար Յ-իս,
Հայ Կառուիլ Ա. Գրիգոր Լուսարրի եկեղեցու

«Գուլումճեան» սրահ, 1510 East Mountain, Glendale

Unpublished material

Հինգերութիւն

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«Լիւրպուլի» եւ «Մանչեսթեր Սիթի» կամային Յաղթանակները

Անգլիակի առաջնութեան 11-րդ տուրում առաջատար «Լիւրպուլը» հիւրընկարուեց «Աստոն Վիլային» եւ միայն վերջին րոպէներին կարողացաւ կամացին յաղթանակի հասնել՝ 2:1 հաշուով:

Գերմանացի Յուրգեն Կլոպի գլխաւորած թիմին յաղթանակ բերեցին շոտլանդացի պաշտպան Էնդրիու Ռոբերտսոնի եւ Սադիօ Մանեի կոլերը: Սենեգալցի յարձակուողն աչքի ընկաւ աւելացուած չորրորդ րոպէին:

«Լիւրպուլը» 31 միաւորով գլխաւորում է մրցաշարային աղիւսակը:

Երկրորդ տեղում ընթացող ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթին» հետ է 6 միաւոր: Կատալոնացի Խոսեպ Գուարդիոլայի գլխաւորած թիմը տանը 2:1 հաշուով կամացին յաղթանակ տարաւ «Մանչեսթեմփոնի» նկատմամբ: Մանչեսթերեան ակումբի կազմում աչքի ընկան արժենթինացի յարձակուող Սերխիօ Ագուերոյի եւ անգլիացի պաշտպան Կայլ Ուոքերի կոլերը:

«Արևենալը» սեփական խաղադաշտում չկարողացաւ առաւելութեան հասնել «Վուլվերհեմփոնի» նկատմամբ՝ 1:1:

«Ռոմա»-ն Առանց Միսիթարեանի Յաղթեց «Նապոլի»-ին

Իտալիայի ֆուտապոլի առաջնութեան 11-րդ տուրում «Ռոմա»-ն սեփական յարկի տակ հիւրընկալել էր «Նապոլի»-ին:

«Արմենալը»-ի հաղորդմամբ՝ նախ հանդիպման 19-րդ րոպէին Նիկոլ Զանյոլոն բացեց խաղի հաշիւը, այնուհետ երկրորդ կեսի 55-րդ րոպէին ժորդան Վերետոն կրկնապատկեց առաւելութիւնը: Միայն 72-րդ րոպէին «Նապոլի»-ն խփեց հեղինակութեան գնդակը:

Հայաստանի ազգային թիմից Հենրիխ Միսիթարեանը կրկին բացակայում էր յայտացուցակից:

Այս յաղթանակից յետոյ «Ռոմա»-ն մրցաշարային աղիւսակում երրորդն է եւ ունի 22 միաւոր:

«Ռեալ» Միաւորներ Կորցրեց «Բետիսի» Դետ Խաղում

Սպանիայի առաջնութեան 12-րդ տուրում «Ռեալ» «Սանտյագո Բեռնաբեուում» ընդունեց «Բետիսին»:

Խաղն անցաւ մարդիդցիների առաւելութեամբ, բայց այդպէս էլ կու չգրանցուեց:

Այսպիսով, «սերուցքայինները» չկարողացան լիարժէք օգտուել «Բարսելոնայի» սալթաքումից, բայց վաստակեցին 22 միաւոր եւ մնացին երկրորդ տեղում՝ միաւորներով հաւասարուելով կատալոնական թիմին: «Բետիսը» 13 միաւորով 14-րդն է:

«Բարսելոնան» Արտագնայ Խաղում Պարտուեց «Լեւանտեին»

Սպանական Լա լիգայի 12-րդ տուրում «Լեւանտեն» հիւրընկալել էր «Բարսելոնային»: Տանտերերը յաղթեցին 3:1 հաշուով:

Երկրորդ կետում՝ 7 րոպէի ընթացքում կամպանիայի, Մայորալի եւ Ռադոյայի կոլերը յաղթանակ են պարզեւել «Լեւանտեին»:

Այս պարտութիւնից յետոյ «Բարսելոնան» մնում է 22 միաւորով, «Լեւանտեն» 17 միաւորով 8-րդ տեղ է բարձրանում:

Կլոպ. ՖիֆԱ-ն եւ ՈւԵՖԱ-ն Մտածում Են Միայն Իրենց Գրանի Մասին

Ախոյեանների լիգայի գաւաթակիր, Անգլիայի փոխ ախոյեան «Լիվերպուլի» գլխաւոր մարզիչ Յուրգեն Կլոպը խօսել է անգլիական թիմերի ծանր խաղացանիի մասին:

«Մարդիկ կը զարմանան, թէ ինչու եմ ես այս ամէնն ասում, քանի որ իմ թիմը Ախոյեանների լիգայի ախոյեանն ու Անգլիայի փոխախոյեանն է:

ԱԱ Ս23. Արմէն Մելիքեանը՝ Ախոյեան

Հունգարիայում աւարտուող հունահռոմէական ըմբամարտի աշխարհի մինչեւ 23 տարեկանների առաջնութիւնում Հայաստանի ներկայացուցիչ Արմէն Մելիքեանը 60 կգ քաշայինների պայքարում նուածեց ոսկէ մետալ:

Եզրափակիչում հայ ըմբիշը մրցեց Ղրղզստանի ներկայացուցիչ ժողովական Շարշենբեկովի հետ եւ Յաղթեց 9:7 հաշուով:

Եզրափակիչ գոտեմարտն անցաւ լարուած պայքարում: Ղրղզստանի ներկայացուցիչի կոպիտ գոտեմարտելու հետեւանքով Արմէն Մելիքեանը առաջին մրցափուլում վնասուածք ստացաւ քթի հատուածում, ինչի հետեւանքով ամբողջ գոտեմարտի ընթացքում արնահոսում էր:

Առաջին մրցափուլում 5:5 հաշուից յետոյ Մելիքեանը զարգացրեց մարտավարութիւնը երկրորդում եւ 4 միաւորով առաջ անցաւ հաշուի մեջ: Պայքարն աւարտուեց 9:7 հաշուով՝ հայ ըմբիշի վստահ յաղթանակով:

ՖԻԴԵ. Լեւոն Արոնեանը 8-րդն է

Շախմատի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻԴԵ) հրապարակել է շախմատիստների դասակարգման ամենամսեայ աղիւսակը: Հայաստանի հաւաքականի առաջատար Լեւոն Արոնեանը 8-րդ տեղում է:

Նրանից բարձր վարկանիշ ունեն աշխարհի ախոյեան, նորուեգացի Մաքնուս Կարլսենը, ամերիկացի Ֆաբիանո Կարուանան, չինացի Դին Լիիքենը, ֆրանսացի Մաքսիմ Վաշիչ-Լազրաւը, ատրպէճանցի Շաքրիյար Մամեդերարովը, հոլանդացի Անիշ Գիրին եւ ուսւսաստանցի եան Նեպոնյաչչին:

Հայաստանի ներկայացուցիչներից 100 ուժեղագոյնների թուում են նաեւ Գաբրիէլ Մարգեանը (47) եւ Հրանտ Մելքոնեանը (79):

Նիկօ Կովաչը Յեռացուել է «Բաւարիա»-ի Գլխաւոր Մարզչի Պաշտօնից

Միւնխենի «Բաւարիա»-ի գլխաւոր մարզիչ Նիկօ Կովաչը հեռացուել է զբաղեցրած պաշտօնից: «Արմենալը»-ի հաղորդմամբ՝ այս մասին գրում է գերմանական ակումբի պաշտօնական կայքը:

«Բաւարիա»-ն փոխադարձ համայնութեամբ իսկել է պայմանագիրը խորութ մասնագէտի հետ: Կովաչի հեռացումը կապւում է ակումբի ոչ բաւարար արդիւնքներով:

Կովաչը «Բաւարիա»-ի գլխաւոր մարզիչ պաշտօնը զբաղեցրեց 2018 թուականին:

Վերջինիս գլխաւորութեամբ՝ միւնխենեան ակումբը նախորդ մրցաշրջանում դարձաւ երկրի ախոյեան, գաւաթակիր եւ սուպերգավաւաթակիր:

Անգլիայում կազմակերպւում է Անգլիայի գաւաթի խաղարկութիւն եւ անգլիական Լիգայի գաւաթի խաղարկութիւն, դրան գումարած ՈւեֆԱ-ի կողմից անկացուող մրցաշրէբը: Որեւէ մէկին չի հետաքրքրում, թէ ակումբն ինչ խաղացանկ ունի եւ քանի օր ընդմիջումներով պէտք է մասնակցի հանդիպումներին:

ՖիֆԱ-ն, ՈւԵՖԱ-ն, Պրեմիեր լիգայի զեկավարութիւնը մտածում են միայն իրենց գրանի մասին: Ես կը ցանկանայի, որ այդ կազմակերպւութիւնները մտածեն նաեւ ֆուտպոլիստների մասին», - The Guardian-ի հաղորդմամբ՝ ասել է Կովաչը:

ARMENIAN
AMERICAN
MUSEUM

Gala

2ND ANNUAL

SUNDAY, DECEMBER 8, 2019

4:30PM Reception | 6:00PM Dinner & Program

The Beverly Hilton | Beverly Hills, California

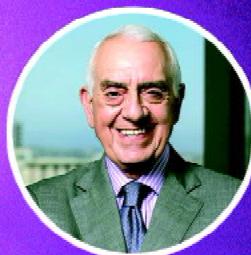
DISTINGUISHED HONOREES OF THE 2ND ANNUAL GALA

Paul R. Ignatius
Former U.S. Secretary of Navy &
U.S. Assistant Secretary of Defense

Kathryn Barger
Los Angeles County Supervisor
5th District

Kenneth L. Khachigian
Brownstein Hyatt Farber Schreck
Senior Partner

Join us at the 2nd Annual
Armenian American Museum Gala on
Sunday, December 8, 2019!
The signature event of the year
will celebrate and support the
landmark project as it approaches its
historic groundbreaking year.

RESERVE BY NOVEMBER 8, 2019 | WWW.AAMGALA.ORG | (818) 644-2073
BUILDING TOGETHER. LEAVING A LEGACY.

